

Martie 2026

Nr. 1

OSPITALITATE ȘI CIVISM

"Profesii cu suflet. Cetățeni cu valori"

ISSN: 3120-1520

ospitalitatesicivism@yahoo.com

EDITORIAL

Lansarea primei ediții a revistei „Ospitalitate și civism” marchează un moment definitoriu pentru comunitatea noastră educațională. Această publicație nu este doar un proiect editorial, ci rezultatul unei viziuni construite în timp, al unei colaborări autentice și al dorinței de a crea un cadru coerent de reflecție asupra valorilor care ne definesc.

Revista a luat naștere din convingerea că formarea profesională trebuie să fie însoțită permanent de formarea caracterului. În domenii precum turismul și alimentația publică, competența tehnică reprezintă fundamentul, însă profesionalismul autentic se construiește prin responsabilitate, respect, etică și capacitatea de a interacționa cu demnitate și empatie. A servi înseamnă, înainte de toate, a înțelege și a valoriza omul. Textele reunite în acest număr reflectă preocupări actuale și necesare: consumul responsabil, implicarea civică, voluntariatul, protecția mediului, dezvoltarea inteligenței emoționale și valorificarea tradițiilor locale. Diversitatea tematică demonstrează că educația profesională poate și trebuie să fie conectată la realitățile sociale și culturale ale prezentului.

Prin această revistă ne propunem să consolidăm legătura dintre școală și comunitate, dintre teorie și practică, dintre formare și responsabilitate socială. Ne dorim ca elevii noștri să înțeleagă că meseria aleasă presupune nu doar competență, ci și asumare, implicare și respect față de ceilalți. Mulțumesc tuturor celor care au contribuit la realizarea acestei ediții prin seriozitate, profesionalism și dedicare. Fiecare contribuție a adăugat valoare acestui demers comun. Îmi doresc ca această publicație să evolueze constant, să devină o tradiție și un reper al excelenței în comunitatea noastră educațională.

Vă invit să parcurgeți paginile următoare cu deschidere și reflecție.

Cabuz Maria Zamfira
Fondator al publicației

Echipa editorială

Fondator al publicației
Cabuz Maria Zamfira
profesor

Coordonatori editoriali
Bucur Mariana – bibliotecar
Puiac Elena Cornelia – inspector școlar
Pui Monica Emilia – profesor
Rucoi Gheorghiță Adrian – director
Șulea Ionela Cecilia – profesor

CUPRINS

Editorial – Cabuz Maria Zamfira	3
Parteneri instituționali și colaboratori	6
Cuvânt înainte – Paula-Maria Dărăban	7
Cuvânt înainte – Gabriel Cornel Grozav	8
Cuvânt înainte – Brîndușa Gorea	9
Cuvânt înainte – Rucoi Gheorghiță Adrian	10
Cuvânt înainte – Șuteu Julieta Nicoleta	11
Proiect educațional interdisciplinar:	
Valorificarea tradițiilor de iarnă din județul Mureș	
Puiac Elena Cornelia, Turc Anca	12
A fi donator voluntar de sânge	
Lirca Viorica-Felicia	15
Rolul inteligenței emoționale în dezvoltarea abilităților de lider	
Teanc Mirabela Olimpia	17
Bune practici de civism în comunitatea noastră	
Sand Maria.....	20
Brașov, destinație turistică studiată de elevi	
Bucur Mariana	22
Despre voluntariat și beneficiile voluntariatului	
Vanca Doina Gabriela.....	28
Un proiect educațional trăit prin tradiție și comunitate	
Gyorgy Eniko	32
Restituirea garanției din cadrul „Sistemului de garanție”	
Lăcrămioara-Ionela Cojocariu	36
PADLET – instrument digital modern utilizat în activitatea didactică	
Ceușan Sorina Ancuța	40
Reconstituirea istorică la ora de istorie	
Dălălău Titi Vasile	44
Un spirit civic neînțeles	
Fărăgău Teodora	47
Când bunătatea devine sărbătoare	
Matei Maria Sorina	49

Învățământul economic în contextul digitalizării economiei	
Miculescu Tatiana.....	50
Formarea tinerilor consumatori responsabili	
Nițulescu Diana Anca	52
Job shadowing Erasmus+ Finlanda	
Nițescu Raluca	53
Inovare didactică prin digitalizare	
Ormenișan Sanda Bianca	55
Activitate de prevenire a consumului și traficului ilicit de droguri	
Pop Sanda	57
Colindul – lecție vie a Ardealului	
Pui Monica Emilia	59
Matematica, turismul și civismul	
Beatrice Radu	60
Drepturile copilului	
Șulea Ionela Cecilia	61
Portul popular – identitate culturală	
Fărcaș Dana.....	65
Folclor mureșean – armonia sufletului ardelean	
Gașpar Cătălin, Moldovan Alexandru	67
Bucătăria româno-maghiară – moștenire comună	
Larisa Zudor	68
Turismul din județul Mureș – impresii personale	
Ober Alexia.....	69
Firma de exercițiu – FE Horizon Serenity SRL	
Bardoși Maria, Farcaș Alin	70
Thailanda – mai mult decât o destinație	
Denisa Mașca	71
Concluzii și mulțumiri	
	74

Parteneri instituționali și colaboratori

Inspectoratul Școlar Județean Mureș
Inspectoratul de Poliție Județean Mureș
Universitatea „Dimitrie Cantemir” Târgu Mureș
Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Mureș
Casa Corpului Didactic Mureș
Biblioteca Județeană Mureș
Colegiul Economic „Transilvania” Târgu Mureș
Colegiul Agricol „Traian Săvulescu” Târgu Mureș
Liceul Tehnologic „Electromureș” Târgu Mureș
Colegiul Național Economic „Theodor Costescu”
Colegiul Național „Unirea”
Școala Gimnazială Ogra
Școala Gimnazială Iernut
Școala Gimnazială Fântânele
Agenți economici din domeniul turismului și serviciilor
Organizații și instituții culturale partenere
Colaboratori din comunitatea educațională locală

Cuvânt înainte

Educația nu înseamnă doar transmiterea de cunoștințe, ci formarea unor oameni întregi, capabili să îmbine competența profesională cu respectul, responsabilitatea și implicarea civică. Revista „Ospitalitate și civism”, sub motto-ul sugestiv „Profesii cu suflet. Cetățeni cu valori.”, se înscrie firesc în acest demers educațional esențial.

Prin această publicație, școala își deschide porțile către comunitate, oferind un spațiu de exprimare autentic pentru profesori, elevi și parteneri educaționali. Poveștile, experiențele și proiectele prezentate aici reflectă nu doar preocuparea pentru excelență profesională, ci și grija pentru formarea caracterului, a empatiei și a spiritului civic — valori indispensabile într-o societate modernă.

Apreciez inițiativa echipei editoriale și implicarea tuturor celor care contribuie la realizarea acestei reviste. Sunt convinsă că „Ospitalitate și civism” va deveni o sursă de inspirație, un exemplu de bune practici și o dovadă clară că educația de calitate se construiește prin colaborare, dedicare și respect pentru valorile autentice.

Felicitări tuturor celor implicați și mult succes în acest demers editorial!

***Inspector școlar general
Prof. Paula -Maria DĂRĂBAN***

Cuvânt înainte

Ne bucurăm să salutăm apariția primei ediții a revistei „Ospitalitate și Civism – Profesii cu suflet. Cetățeni cu valori”, inițiativă editorială ce aparține Colegiului Economic „Transilvania” Târgu Mureș, un reper educațional al județului nostru în formarea specialiștilor din domeniile turismului, alimentației publice și serviciilor. Felicit conducerea colegiului, reprezentată de domnul director, profesor Rucoi Gheorghiță Adrian, precum și echipa editorială coordonată de doamnele profesor Cabuz Maria-Zamfira, Puiac Elena, Bucura Mariana și Șulea Ionela Cecilia, Pui Monica Emilia pentru profesionalismul, dedicarea și viziunea care au făcut posibilă apariția acestei publicații. Tema revistei – ospitalitatea și civismul – este una de actualitate profundă. Profesiile ce vizează relația directă cu oamenii solicită nu doar competențe tehnice solide, ci și o cultură a responsabilității, a empatiei și a integrității. Prin conținutul său, această publicație devine un instrument valoros pentru cadre didactice, elevi și pentru toți cei preocupați de formarea unei generații de profesioniști capabili și de cetățeni activi.

Apreciez în mod deosebit colaborarea extinsă care a făcut posibil acest demers, beneficiind de sprijinul Centrului Județean de Resurse și Asistență Educațională Mureș, al Universității „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș, precum și al Bibliotecii Județene Mureș. De asemenea, prezența în rândul partenerilor a unor, agenții de turism și agenții de asigurări, alături de implicarea unităților de învățământ din județul Mureș, consolidează parteneriatul dintre mediul educațional, comunitar și profesional, oferind elevilor contexte autentice de învățare. Sunt convins că această revistă va avea un impact pozitiv asupra actului didactic, contribuind la schimbul de idei, la inovarea proceselor educaționale și la promovarea valorilor esențiale pentru formarea tinerilor. În același timp, prin temele pe care le abordează și prin deschiderea sa către publicul larg, publicația aduce o contribuție semnificativă la cultivarea unei culturi a ospitalității și civismului la nivel comunitar.

Felicit autorii, colaboratorii și partenerii implicați în realizarea acestei prime ediții și îmi exprim încrederea că revista va continua să se dezvolte, ediție după ediție, devenind un reper important în peisajul educațional și cultural al județului Mureș.

Vă doresc inspirație, perseverență și numeroase ediții viitoare cel puțin la fel de valoroase!

**Inspector școlar
Prof. Gabriel Cornel GROZAV**

Cuvânt înainte

Lansarea primului număr al revistei „Ospitalitate și Civism – Profesii cu suflet. Cetățeni cu valori” reprezintă un moment deosebit pentru comunitatea educațională și locală din Târgu-Mureș și nu numai. Într-o societate aflată într-o continuă transformare, inițiativele care promovează educația, responsabilitatea civică și dialogul dintre școală, mediul universitar și comunitate sunt nu doar binevenite, ci absolut necesare.

Revista se remarcă printr-o viziune coerentă și generoasă, care îmbină formarea profesională cu educarea valorilor civice, a respectului față de semenii și a implicării active în viața comunității. Alegerea tematicilor propuse demonstrează o înțelegere profundă a nevoilor tinerilor de astăzi și a rolului educației în formarea unor cetățeni responsabili, empatici și bine pregătiți pentru provocările contemporane. Adresez felicitări sincere inițiatorilor și coordonatorilor editoriali ai revistei – doamnelor profesor Căbuz Maria-Zamfira, Puia Elena, Pui Monica Emilia, Bucura Mariana și Șulea Ionela Cecilia, precum și domnului director, profesor Rucoi Gheorghiță Adrian – pentru profesionalismul, entuziasmul și perseverența cu care au dat viață acestui proiect educațional. Efortul domniilor lor este o dovadă clară că școala poate fi un spațiu viu al ideilor, al creativității și al implicării civice autentice.

Facultatea de Drept din cadrul Universității „Dimitrie Cantemir” din Târgu-Mureș privește cu deschidere și apreciere acest demers editorial, considerându-l un cadru valoros de exprimare și colaborare pentru elevi, studenți, cadre didactice și specialiști din diverse domenii. Revista creează punți între generații, între teorie și practică, între educație și realitatea comunității, contribuind astfel la consolidarea unei culturi a dialogului, a responsabilității și a respectului pentru valori.

Încurajez echipa editorială să continue cu aceeași dăruire și rigoare acest proiect, să îl dezvolte și să îl transforme într-un reper educațional și civic durabil. Sunt convinsă că revista va deveni o sursă de inspirație pentru tineri, un instrument util pentru educatori și un spațiu de reflecție pentru întreaga comunitate.

Urez revistei „Ospitalitate și Civism – Profesii cu suflet. Cetățeni cu valori” un parcurs editorial bogat, vizibilitate și impact real, în beneficiul educației și al societății.

**Prof. univ. dr. Brîndușa GOREA
Decanul Facultății de Drept,
Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu-Mureș**

Cuvânt înainte

Dragi colegi, elevi și cititori,

Lansarea primei ediții a revistei *Ospitalitate și civism* marchează un moment important pentru comunitatea noastră educațională. Această inițiativă editorială pornește din dorința de a valorifica munca, ideile și experiențele celor implicați în procesul de formare profesională și civică, oferind un cadru deschis de dialog și reflecție.

Revista își propune să aducă în prim-plan nu doar rezultate și proiecte, ci și atitudini, exemple și valori care definesc educația autentică. Sub motto-ul „Profesii cu suflet. Cetățeni cu valori.”, demersul nostru pune accent pe responsabilitate, respect și implicare, principii esențiale atât în formarea profesională, cât și în viața comunității.

Contribuțiile reunite în aceste pagini reflectă efortul colectiv al cadrelor didactice și al elevilor, pasiunea pentru domeniul ales și preocuparea constantă pentru calitate și dezvoltare personală. Revista devine astfel un spațiu de exprimare și afirmare a creativității, dar și de împărtășire a bunelor practici.

Îmi doresc ca această publicație să fie citită cu interes și să constituie o sursă de inspirație pentru toți cei care cred în educație, profesionalism și spirit civic. Vă invit să parcurgeți paginile revistei și să susțineți, prin implicare și deschidere, acest proiect aflat la început de drum.

Director, prof. Gheorghiță Adrian RUCOI
Colegiul Economic "Transilvania"

Cuvânt înainte

Educația nu se oprește la porțile școlii, ci se continuă firesc în comunitatea din care facem parte. În calitate de director al Școlii Gimnaziale Ogra, consider că una dintre cele mai importante misiuni ale noastre este formarea unor cetățeni responsabili, implicați și respectuoși, capabili să contribuie activ la binele comun.

Civismul nu este doar un concept teoretic predat la clasă, ci un mod de a trăi și de a relaționa cu cei din jur. El se reflectă în gesturi simple, dar esențiale: respectul față de semenii, grija pentru mediul înconjurător, implicarea în viața comunității, spiritul de voluntariat și capacitatea de a dialoga și coopera. Aceste valori se învață cel mai bine prin exemplu, iar școala, alături de familie și comunitate, are un rol fundamental în cultivarea lor. În comunitatea din Ogra, bunele practici de civism prind contur prin activități concrete desfășurate cu elevii noștri: acțiuni de ecologizare, proiecte de voluntariat, parteneriate cu autoritățile și instituțiile locale, campanii de solidaritate și inițiative care promovează respectul, incluziunea și responsabilitatea civică. Aceste demersuri contribuie la dezvoltarea unui climat educațional sănătos și la consolidarea legăturilor dintre școală și comunitate. Prin implicarea cadrelor didactice, a elevilor și a partenerilor educaționali, reușim să formăm nu doar elevi bine pregătiți, ci și oameni empatici și solidari.

Revista „Ospitalitate și Civism” oferă un cadru valoros de reflecție și de împărtășire a acestor exemple de bună practică, demonstrând că educația pentru civism este un efort comun și continuu. Sunt încrezătoare că experiențele prezentate în paginile acestei reviste vor inspira și alte comunități să promoveze valorile civice și să contribuie activ la construirea unei societăți bazate pe respect, cooperare și responsabilitate.

Director, prof. înv. Primar Julieta Nicoleta ȘUTEU
Școala Gimnazială Ogra

Proiect educațional interdisciplinar: Valorificarea tradițiilor de iarnă din județul Mureș În activitatea didactică - între identitate culturală și educație pentru dezvoltare durabilă

Tradițiile și obiceiurile de iarnă reprezintă una dintre cele mai vii expresii ale patrimoniului cultural imaterial românesc, având un rol important în formarea și consolidarea identității comunităților locale. În județul Mureș, spațiu caracterizat prin diversitate etnică și culturală, aceste tradiții reflectă nu doar specificul zonei, ci și influențele istorice rezultate din conviețuirea românilor, maghiarilor și sașilor. În contextul actual, marcat de mobilitate crescută, schimbări sociale rapide și tendințe de uniformizare culturală, transmiterea tradițiilor către generațiile tinere devine tot mai dificilă. Din această perspectivă, școala poate avea un rol esențial, nu doar în conservarea valorilor culturale, ci și în formarea unei atitudini responsabile față de mediul natural și comunitate. Integrarea tradițiilor de iarnă în activități educaționale interdisciplinare oferă elevilor ocazia de a înțelege legătura dintre cultură, natură și dezvoltare durabilă, contribuind totodată la valorizarea identității locale (Bîrlea, 1995; UNESCO, 2021).

Păstrarea și valorificarea tradițiilor de iarnă nu înseamnă doar conservarea trecutului, ci și crearea unor oportunități pentru conservarea identității culturale, pentru dezvoltarea turismului rural, promovarea produselor tradiționale și susținerea economiei locale și educarea elevilor în spiritul respectului față de natură și comunitate (Ghinoiu, 2003; Vulcănescu, 1977). Pentru a cultiva această responsabilitate, la nivelul clasei a fost implementat proiectul educațional „Valorificarea tradițiilor de iarnă din județul Mureș în activitatea didactică – între identitate culturală și educație pentru dezvoltare durabilă”. Proiectul a fost aplicat pornind de la specificul tradițiilor de iarnă din județul Mureș, strâns legate de sărbătorile creștine ale ciclului Crăciun – Anul Nou – Bobotează. Obiectivele urmărite au vizat: conștientizarea importanței tradițiilor de iarnă în păstrarea identității culturale locale; evidențierea legăturii dintre obiceiurile tradiționale, mediul natural și conservarea resurselor naturale și biodiversității locale; înțelegerea rolului tradițiilor în dezvoltarea turismului rural și a economiei locale; dezvoltarea competențelor de colaborare, comunicare, gândire critică, responsabilitate față de mediu și patrimoniu.

Demersul didactic a fost conceput sub forma unui proiect interdisciplinar, centrat pe activitatea elevilor și pe valorificarea resurselor locale. Elevii au lucrat colaborativ, fiind implicați în activități de documentare, analiză și realizare de produse finale, utilizând atât surse bibliografice, cât și informații provenite din comunitatea locală.

Un prim grup de elevi a analizat rolul tradițiilor de iarnă în construirea identității culturale locale, concentrându-se asupra colindatului și a obiceiului Viflaimului (sau Irozii), practicate în zona.

Reghinului și în localități precum Ibănești, Hodac, Gurghiu. Elevii au identificat elementele arhaice ale colindelor, semnificațiile religioase și importanța transmiterii orale în conservarea patrimoniului cultural. Totodată, aceștia au reprezentat Viflaimul, realizând o scenetă a Nașterii Domnului, în care personajele biblice au fost interpretate de elevi, îmbrăcați în costume tradiționale, activitate care a îmbinat în mod armonios dimensiunea religioasă, artistică și educativă a obiceiului. Un alt grup a abordat obiceiurile de Anul Nou, precum Plugușorul, Sorcova și jocurile cu măști, analizând simbolurile legate de fertilitate, belșug și reînnoirea timpului. Prin această activitate, elevii au realizat conexiuni între tradițiile agrare, relația om-natură și ciclurile naturale specifice satelor din Câmpia Transilvaniei – Band, Grebenișu de Câmpie sau Pănet, evidențiind importanța respectului față de pământ și mediul înconjurător.

O parte centrală a proiectului a vizat legătura dintre tradițiile de iarnă și conservarea biodiversității locale. Elevii au studiat materialele utilizate în cadrul obiceiurilor și meșteșugurilor tradiționale, precum lemnul – folosit pentru confecționarea clopoțelilor, a figurilor de la Viflaim sau a obiectelor ornamentale –, lâna – utilizată la costume, măști și accesorii pentru jocurile de Anul Nou – și plantele naturale, inclusiv crenguțe, frunze, ierburi și flori, folosite la decorarea colindelor, sorcovei și a altor simboluri rituale.

Elevii au discutat despre importanța folosirii responsabile a resurselor naturale, subliniind că tradițiile locale, prin utilizarea materialelor disponibile în mod sustenabil, contribuie la menținerea peisajului rural și a echilibrului ecologic. De exemplu, utilizarea crenguțelor de brad și a frunzelor locale, în cantități limitate și în cicluri repetitive reglementate de obiceiuri, a fost comparată cu principiile actuale de management al resurselor naturale.

De asemenea, proiectul a inclus o componentă aplicativă privind dezvoltarea turismului rural și a economiei locale. Elevii au analizat modul în care festivalurile și evenimentele tradiționale din județul Mureș contribuie la promovarea identității locale și la susținerea comunităților rurale, evidențiind beneficiile economice generate de valorificarea produselor și serviciilor tradiționale.

Un ultim grup de elevi a identificat provocările contemporane care amenință continuitatea tradițiilor de iarnă, precum migrația tinerilor și modernizarea accelerată, propunând soluții concrete de conservare. Printre acestea s-au numărat integrarea tradițiilor în activitățile școlare, organizarea de ateliere de colinde și implicarea comunității locale în transmiterea valorilor tradiționale.

Aplicarea proiectului a avut un impact pozitiv asupra elevilor, contribuind la dezvoltarea competențelor de lucru în echipă, comunicare și gândire critică. Prin implicarea activă în activități de cercetare și analiză, elevii au conștientizat faptul că tradițiile de iarnă din județul Mureș nu reprezintă doar expresii ale trecutului, ci resurse valoroase pentru prezent și viitor, cu rol important în protejarea patrimoniului cultural, conservarea biodiversității și susținerea economiei locale.

Experiența implementării proiectului a evidențiat un impact pozitiv asupra elevilor, atât din perspectiva achizițiilor cognitive, cât și a dezvoltării competențelor transversale. Elevii au manifestat un interes crescut pentru tradițiile locale, au comunicat mai eficient în cadrul activităților de grup și au demonstrat o mai bună înțelegere a relației dintre activitatea umană, mediul natural și dezvoltarea durabilă. De asemenea, proiectul a contribuit la formarea unei atitudini de respect față de patrimoniul cultural și față de valorile comunității locale.

Bibliografie

1. Bîrlea, Ovidiu – Datini și obiceiuri românești, Editura Științifică, București, 1995
2. Drăgan, I. și Ionescu, M. - Proiecte educaționale interdisciplinare în școala românească, Editura Didactică și Pedagogică București, 2016
3. Ghinoiu, Ion – Sărbători și obiceiuri românești, Editura Elion, București, 2003
4. Vulcănescu, Romulus – Mitologie română, Editura Academiei Române, București, 1987.
5. Marian, Simion Florea – Sărbătorile la români, Editura Saeculum, 2011.
6. Marinescu, Elena - Învățarea prin proiect: metodologie și aplicații practice; Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2019.
7. Frandescu, Ilie - Valea Gurghiului, istorie și spiritualitate, Casa de editură Mureș, Târgu-Mureș, 2006.
8. <https://www.unesco.org>- Education for Sustainable Development for 2030
9. <https://www.unesco.org> - Cultura în Agenda 2030

Inspector școlar

Prof. Elena Cornelia PUIAC, Colegiul Economic „Transilvania”, Târgu Mureș

Prof. Anca TURC, Colegiul Agricol „Traian Săvulescu” Târgu Mureș

A fi donator voluntar de sânge - un gest mic cu un impact uriaș

Într-o lume în care suntem mereu grăbiți și concentrați pe propriile probleme, gesturile simple de solidaritate umană capătă o valoare cu atât mai mare. Donarea voluntară de sânge este unul dintre acele gesturi care nu cer eforturi extraordinare, dar care pot face diferența dintre viață și moarte pentru o altă persoană. A fi donator voluntar de sânge înseamnă mai mult decât un act medical: înseamnă responsabilitate, empatie și implicare activă în binele comunității. În fiecare zi, în spitalele din țara noastră, sunt oameni care depind de o transfuzie de sânge pentru a supraviețui. Victime ale accidentelor, copii bolnavi, persoane care trec prin operații dificile sau tratamente îndelungate au nevoie de sânge pentru a avea o nouă șansă la viață. Deși poate părea greu de crezut, acest sânge nu poate fi produs artificial. El poate veni doar de la oameni obișnuiți, care aleg să devină donatori voluntari.

A fi donator voluntar de sânge înseamnă a oferi o parte din tine pentru a ajuta pe cineva pe care nu îl cunoști. Este un gest de solidaritate și empatie, care nu cere mult timp, dar care poate avea un impact uriaș. Donarea durează doar câteva minute, însă efectele ei pot însemna ani de viață pentru o altă persoană. Chiar dacă elevii sub 18 ani nu pot dona încă, ei pot contribui prin informare, prin încurajarea părinților și a prietenilor mai mari sau prin participarea la campanii de promovare. Astfel, fiecare poate avea un rol activ în susținerea acestui gest nobil.

Sângele nu poate fi fabricat în laborator, iar necesarul din spitale este constant. Accidentele, intervențiile chirurgicale, nașterile complicate, tratamentele pentru cancer sau bolile cronice creează zilnic situații în care transfuzia de sânge este vitală. De aceea, sistemul medical depinde în totalitate de generozitatea donatorilor voluntari. Fără aceștia, multe tratamente ar deveni imposibile.

Un aspect important al donării voluntare de sânge este faptul că aceasta este un act altruist, necondiționat. Donatorul nu își cunoaște beneficiarul și nu așteaptă nimic în schimb. Tocmai această lipsă de interes personal transformă donarea de sânge într-un simbol al solidarității umane. Este o formă de ajutor pur, bazată pe ideea că viața fiecăruia dintre noi are aceeași valoare.

Pe lângă impactul major asupra pacienților, donarea de sânge aduce beneficii și donatorului. În primul rând, înainte de donare, fiecare persoană trece printr-un control medical de bază, care include măsurarea tensiunii arteriale, a pulsului și a nivelului de hemoglobină. Astfel, donatorul poate afla informații utile despre starea sa de sănătate. În plus, organismul este stimulat să producă sânge nou, ceea ce contribuie la regenerarea celulară și la menținerea unui sistem circulator sănătos.

Există încă multe mituri legate de donarea de sânge, care îi fac pe unii oameni să evite acest gest. Unii cred că donarea este dureroasă sau periculoasă, alții se tem că vor rămâne slăbiți sau că sângele nu se va reface. În realitate, procedura este sigură, durează puțin și este atent supravegheată de personal medical specializat. Corpul uman reface rapid cantitatea de sânge donată, iar majoritatea donatorilor își pot relua activitățile normale chiar în aceeași zi.

Un alt aspect esențial este donarea regulată. Deși orice donare contează, spitalele au nevoie constantă de sânge, nu doar în situații de criză. Donatorii fideli reprezintă baza siguranței sistemului de transfuzie. Prin donarea regulată, aceștia contribuie la menținerea unor stocuri stabile și la prevenirea situațiilor în care viețile pacienților sunt puse în pericol din cauza lipsei de sânge.

Donarea voluntară de sânge este și o lecție de educație civică. Ea reflectă nivelul de responsabilitate și solidaritate al unei societăți. În comunitățile în care donarea este încurajată și normalizată, oamenii înțeleg mai bine importanța implicării personale în problemele colective. De asemenea, tinerii care aleg să devină donatori încă de la vârsta legală dezvoltă un simț al empatiei și al responsabilității sociale care îi va însoți toată viața.

Campaniile de informare și exemplele personale joacă un rol crucial în promovarea donării de sânge. De multe ori, oamenii nu refuză donarea din egoism, ci din lipsă de informații sau din teamă. Atunci când aud povești reale despre vieți salvate prin transfuzie sau când văd persoane apropiate donând, sunt mai dispuși să facă acest pas. Fiind profesor în cadrul Școlilor postliceale sanitare din județul Mureș, de-a lungul anilor am organizat activități de donare de sânge cu elevii care au fost eligibili, cultivându-le educația în acest sens, unii dintre ei fiind donatori constanți. În fiecare an, Centrul de Transfuzie Sanguină Mureș promovează donarea, recoltează, testează, produce și distribuie în jur de 40.000 de componente sanguine. Din păcate, donările nu sunt niciodată suficiente pentru a acoperi toate cererile, la Centrul de Transfuzie Sanguină Mureș nevoile de componente sanguine pot fi satisfăcute prin cel puțin 80 de donări pe zi, iar necesarul crește în fiecare an.

În concluzie, a fi donator voluntar de sânge înseamnă a alege să ajuți fără a cere nimic în schimb. Este un act simplu, sigur și profund uman, care reflectă cele mai bune valori ale societății: solidaritatea, empatia și respectul pentru viață. Printr-un gest care durează doar câteva minute, fiecare dintre noi poate deveni eroul anonim al cuiva aflat în nevoie. Donarea de sânge nu schimbă lumea întreagă, dar poate salva viața unei persoane, iar uneori, asta este tot ce contează.

Bibliografie

Organizația Mondială a Sănătății (OMS). Blood safety and availability. Disponibil la: <https://www.who.int> (accesat la data de 2026).

Ministerul Sănătății. Donarea de sânge – informare publică. București: Ministerul Sănătății, România. Disponibil online (accesat la data de 2026).

Institutul Național de Transfuzie Sanguină „Prof. Dr. C. T. Nicolau”. Ghidul donatorului de sânge. București, România.

Crucea Roșie Română. Importanța donării voluntare de sânge. Materiale informative și campanii educaționale, România.

prof. Viorica-Felicia LIRCĂ
profesor metodic Casa Corpului Didactic Mureș

Rolul inteligenței emoționale în dezvoltarea abilităților de lider

Acest articol examinează importanța inteligenței emoționale (EI) în formarea și consolidarea competențelor de leadership, bazându-se pe teoriile propuse de Daniel Goleman și pe studii empirice recente. Inteligența emoțională se dovedește a fi un predictor puternic al eficienței liderilor, influențând capacitatea de adaptare, comunicare, motivare și luare a deciziilor într-un context organizațional dinamic.

Introducere

În ultimele decenii, conceptul de inteligență emoțională a câștigat un loc central în analiza comportamentului organizațional și a performanței liderilor. Spre deosebire de inteligența cognitivă (IQ), care măsoară abilități analitice și logice, inteligența emoțională (EQ) se referă la capacitatea individului de a recunoaște, înțelege și gestiona emoțiile proprii și pe cele ale celorlalți. Potrivit lui Daniel Goleman (1995, 1998), succesul leadershipului modern depinde mai mult de EQ decât de IQ, deoarece un lider eficient nu este doar un strateg sau un expert tehnic, ci și un „reglator social” capabil să inspire, să calmeze conflicte și să creeze coeziune în echipă.

Fundamente teoretice: Modelul lui Daniel Goleman

Modelul propus de Goleman identifică cinci dimensiuni fundamentale ale inteligenței emoționale aplicate leadershipului:

Auto-conștientizarea – recunoașterea propriilor emoții și impactul acestora asupra performanței;

Auto-reglarea – controlul impulsurilor și adaptabilitatea la schimbare;

Motivația – orientarea către obiective și perseverența într-un climat incert;

Empatia – înțelegerea emoțiilor altora, esențială pentru luarea deciziilor participative;

Abilitățile sociale – gestionarea relațiilor, influențarea echipei și comunicarea eficientă.

Studiile lui Goleman (2000, Harvard Business Review) au arătat că liderii care excelează la aceste competențe generează echipe mai productive și climat organizațional pozitiv.

Cercetări și dovezi empirice

Mai multe cercetări au confirmat corelația dintre inteligența emoțională și eficiența liderilor:

- Boyatzis & McKee (2005) au demonstrat că liderii „rezonanți”, capabili să-și regleze propriile emoții și să inspire pozitiv angajații, susțin performanțe superioare și reduc epuizarea profesională în echipă.
- Cherniss (2010) a evidențiat că programele de dezvoltare a inteligenței emoționale duc la îmbunătățirea competențelor de leadership și cresc retenția angajaților.
- Goleman, Boyatzis & Rhee (2002) au subliniat că până la 85–90% dintre abilitățile care separă liderii excelenți de cei mediocri pot fi atribuite competențelor emoționale.

În mediile educaționale și organizaționale, aceste rezultate confirmă nevoia de formare emoțională, nu doar competențială, pentru dezvoltarea completă a liderilor viitori.

Implicații pentru dezvoltarea leadershipului

Inteligența emoțională poate fi dezvoltată prin practici deliberate precum:

- reflecția emoțională (auto-observare și jurnal emoțional);
- feedback 360° pentru creșterea conștientizării personale;
- coaching-ul și mentoring-ul pentru dezvoltarea empatiei și a relațiilor constructive;
- traininguri de gestionare a conflictelor.

Organizațiile care integrează aceste practici în programele de dezvoltare a liderilor obțin o cultură orientată spre cooperare, inovare și echilibru emoțional.

Concluzie

Inteligența emoțională nu reprezintă doar o calitate personală, ci un set de abilități esențiale pentru leadershipul modern. Într-un context marcat de complexitate și schimbare continuă, liderii cu un nivel ridicat de EQ reușesc să mențină performanța, implicarea și încrederea echipei. Astfel, cultivarea inteligenței emoționale devine o condiție strategică pentru succesul organizațional pe termen lung.

Mini Test de Inteligență Emoțională (adaptat după principiile lui Daniel Goleman)

Instrucțiuni:

Citește fiecare afirmație și alege o variantă de răspuns care te descrie cel mai bine:

1 – Niciodată

2 – Rar

3 – Uneori

4 – Des

5 – Întotdeauna

Notează scorurile la final și descoperă ce spune rezultatul despre tine!

Partea I – Auto-conștientizare (cunoașterea emoțiilor proprii)

Îmi dau seama ușor când sunt nervos, trist sau entuziasmat. ☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

Pot explica destul de clar de ce mă simt într-un anumit fel. ☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

Partea II – Auto-control (gestionarea emoțiilor)

Când sunt supărat, reușesc să mă calmez înainte de a reacționa. ☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

Reușesc să mă concentrez chiar și atunci când sunt stresat. ☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

Partea III – Motivație

Îmi păstrez interesul pentru un scop, chiar dacă apar obstacole. ☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

Îmi place să mă autodepășesc și să învăț ceva nou. ☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

Partea IV – Empatie (înțelegerea emoțiilor celorlalți)

Observ ușor când un prieten este trist, chiar dacă nu spune nimic.

☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

Încerc să înțeleg motivele pentru care cineva se poartă într-un anumit fel.

☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

Partea V – Abilități sociale (relații și comunicare)

Reușesc să comunic clar fără să jignesc sau să ridic tonul. ☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

Mă simt confortabil să lucrez în echipă și să ascult opiniile celorlalți.

☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5

Interpretarea rezultatelor:

Adună toate răspunsurile și vezi ce categorie te reprezintă:

40–50 puncte: Ai un nivel înalt de inteligență emoțională

– Te cunoști bine, știi să reacționezi echilibrat și ești un model pentru colegi.

30–39 puncte: EQ-ul tău este bun, dar poate fi îmbunătățit

– Exersează controlul emoțiilor și ascultarea activă.

20–29 puncte: EQ mediu

– Începe să-ți observi emoțiile zilnic; scrie în jurnal și cere feedback.

Sub 20 puncte: Ai potențial mare de dezvoltare emoțională

– Învăță să-ți exprimi emoțiile cu sinceritate și să înțelegi reacțiile altora.

Sugestie de reflecție după test:

Răspunde pe scurt (2–3 rânduri) la fiecare dintre următoarele:

Ce am învățat despre mine completând acest test?

Ce aspect al inteligenței mele emoționale aș vrea să dezvolt?

Ce pot face concret în următoarea săptămână pentru asta?

Bibliografie:

- Boyatzis, R. E., & McKee, A. (2005). *Resonant Leadership: Renewing Yourself and Connecting with Others Through Mindfulness, Hope, and Compassion*. Harvard Business School Press.
- Cherniss, C. (2010). Emotional Intelligence: Toward Clarification of a Concept. *Industrial and Organizational Psychology Journal*, 3(2), 110–126.
- Goleman, D. (1995). *Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ*. Bantam Books.
- Goleman, D. (1998). *Working with Emotional Intelligence*. Bantam Books.
- Goleman, D. (2000). Leadership That Gets Results. *Harvard Business Review*, March–April, 78–90.
- Goleman, D., Boyatzis, R., & Rhee, K. (2002). Clustering Competence in Emotional Intelligence: Insights from the Emotional Competence Inventory (ECI). In W. J. Mobley (Ed.), *Advances in Global Leadership* (Vol. 2). JAI Press.

Mirabela Olimpia TEANC
Prof. consilier școlar CJRAE Mureș

Bune practici de civism în comunitatea noastră

Educația prin implicare în cadrul activității „Let's Do It, România!”

În societatea actuală, marcată de numeroase provocări sociale și de mediu, educația civică dobândește un rol tot mai important în formarea tinerilor. Școala nu mai reprezintă doar un spațiu de transmitere a cunoștințelor, ci devine un cadru esențial pentru formarea valorilor morale și civice, precum responsabilitatea, respectul față de semenii și grija față de mediul înconjurător. În acest context, activitățile extracurriculare de voluntariat constituie instrumente educaționale eficiente, care contribuie la dezvoltarea spiritului civic și la consolidarea relației dintre școală și comunitate.

Un exemplu relevant de bună practică în acest sens îl reprezintă participarea elevilor Școlii Gimnaziale Iernut la activitatea de ecologizare desfășurată în cadrul campaniei naționale „Let's Do It, România!”. Această inițiativă, recunoscută la nivel național pentru impactul său în domeniul protecției mediului, promovează implicarea voluntară a cetățenilor în acțiuni de curățare a spațiilor publice și de conștientizare a importanței unui mediu curat.

Activitatea a avut ca scop principal dezvoltarea responsabilității civice în rândul elevilor, prin implicarea directă în acțiuni concrete de protejare a mediului. Elevii, însoțiți de cadre didactice, au participat la colectarea deșeurilor abandonate în zonele verzi din apropierea localității Iernut, contribuind la igienizarea spațiilor frecvent utilizate de membrii comunității. Prin această experiență, elevii au înțeles că protejarea mediului nu este doar o obligație instituțională, ci o responsabilitate individuală și colectivă.

Pe parcursul activității, elevii au manifestat un nivel ridicat de implicare și cooperare, lucrând în echipă și respectând regulile stabilite pentru desfășurarea acțiunii. Aceștia au conștientizat importanța gesturilor simple, precum colectarea selectivă a deșeurilor și menținerea curățeniei în spațiile publice, în vederea îmbunătățirii calității vieții în comunitate. Totodată, activitatea a oferit un cadru favorabil dezvoltării competențelor sociale, precum comunicarea, colaborarea și asumarea responsabilității.

Dimensiunea educativă a campaniei „Let’s Do It, România!” depășește rezultatele imediate ale ecologizării. Prin participarea la astfel de acțiuni, elevii își formează atitudini pozitive față de mediul înconjurător și își dezvoltă conștiința civică. Ei devin modele de comportament responsabil în propriile familii și în grupurile de prieteni, contribuind la răspândirea valorilor civice în comunitate. Astfel, școala își îndeplinește misiunea de formator al cetățenilor activi, capabili să participe responsabil la viața socială. Un alt aspect important al acestei activități îl reprezintă consolidarea parteneriatului dintre școală și comunitate. Implicarea elevilor în proiecte cu impact local favorizează apropierea dintre instituția școlară și membrii comunității, promovând cooperarea și responsabilitatea comună pentru binele public. În același timp, cadrele didactice au un rol esențial în coordonarea și valorificarea pedagogică a acestor demersuri, transformând experiența practică într-o veritabilă lecție de educație civică. Prin intermediul activității „Let’s Do It, România!”, elevii au avut ocazia să înțeleagă că civismul nu se limitează la respectarea regulilor, ci presupune implicare activă, inițiativă și dorința de a contribui la binele comun. Această experiență le-a oferit nu doar satisfacția rezultatelor vizibile, ci și conștiința faptului că fiecare gest contează în construirea unei comunități mai curate și mai responsabile.

În concluzie, activitatea de ecologizare desfășurată în cadrul campaniei „Let’s Do It, România!” reprezintă un exemplu de bună practică în educația civică a elevilor. Prin astfel de inițiative, școala contribuie la formarea unor cetățeni responsabili, implicați și conștienți de rolul lor în comunitate. Promovarea valorilor civice prin acțiune concretă constituie o direcție esențială în educația contemporană, menită să asigure dezvoltarea durabilă și coeziunea socială.

Director prof. Maria SAND
Școala Gimnazială Iernut

Brașov, destinație turistică studiată de elevii Colegiului Economic „Transilvania” Târgu Mureș

Excursia de documentare desfășurată la Brașov, cu participarea elevilor de la profilul Turism din cadrul colegiului nostru, a reprezentat o activitate de formare profesională importantă, având ca scop principal consolidarea cunoștințelor dobândite la clasă prin observarea directă a unei destinații turistice de referință din România. Prin această activitate, elevii au avut oportunitatea de a analiza, la fața locului, modul de valorificare a patrimoniului cultural și natural, precum și organizarea serviciilor turistice într-un oraș cu tradiție și vizibilitate pe piața turistică națională și internațională.

Brașovul este unul dintre cele mai importante centre turistice din țară, datorită poziționării sale în inima României, la poalele Masivului Tâmpa și în proximitatea Carpaților. Orașul îmbină armonios elementele de patrimoniu istoric și cultural cu oferta de agrement și turism montan, fiind o destinație atractivă atât pentru turiștii români, cât și pentru cei străini. Dezvoltarea turismului urban, alături de cel montan și de agrement, transformă Brașovul într-un veritabil pol de atracție pentru vacanțe, city break-uri și circuite culturale.

Scopul principal al excursiei a fost acela de a oferi elevilor o perspectivă practică asupra modului în care este organizată și promovată o destinație turistică, de la structura traseelor urbane până la rolul obiectivelor turistice în conturarea imaginii orașului. Activitatea a fost coordonată de cadrele didactice Căbuz Maria, Pui Monica și Bucur Mariana, care au urmărit integrarea observațiilor din teren în competențele specifice domeniului turismului.

Un prim punct de interes al vizitei l-a constituit centrul istoric al Brașovului, zona cu cea mai mare concentrare de obiective turistice și cu un flux constant de vizitatori. Piața Sfatului, considerată inima orașului, reprezintă un exemplu de spațiu urban cu valoare turistică ridicată, în care se întâlnesc elemente arhitecturale medievale, evenimente culturale și servicii destinate turiștilor.

Elevii au observat modul în care această zonă este amenajată pentru a răspunde nevoilor vizitatorilor, prin existența centrelor de informare turistică, a restaurantelor, cafenelelor și a magazinelor de suveniruri.

Un moment deosebit al programului de vizitare l-a reprezentat participarea elevilor la Târgul de Crăciun din Brașov, organizat în Piața Sfatului, eveniment cu un rol important în creșterea atractivității turistice sezoniere a orașului. Elevii au avut posibilitatea de a observa modul în care un eveniment cultural și recreativ contribuie la dinamizarea fluxului de turiști și la diversificarea ofertei turistice locale. Târgul de Crăciun oferă un exemplu relevant de turism de eveniment, prin îmbinarea tradițiilor locale, a produselor artisanale, a gastronomiei specifice sezonului de iarnă și a programelor artistice dedicate publicului larg. Din punct de vedere profesional, elevii au analizat impactul unui astfel de eveniment asupra imaginii destinației, asupra duratei șederii turiștilor și asupra activității unităților de alimentație publică și a structurilor de primire turistică din zonă.

Strada Sforii, recunoscută ca una dintre cele mai înguste străzi din Europa, a reprezentat un alt punct de interes pentru elevi, fiind un exemplu de obiectiv turistic neconvențional, care atrage vizitatori prin unicitate și curiozitate. Din acest punct de vedere, elevii au înțeles că nu doar monumentele de mari dimensiuni sau cele cu valoare istorică deosebită pot deveni atracții turistice, ci și elemente urbane inedite, care contribuie la identitatea și la imaginea orașului

Traseul a continuat cu vizitarea bastioanelor și a zonelor fortificate ale cetății Brașovului, care oferă informații importante despre istoria și evoluția orașului. Aceste obiective completează oferta turistică culturală și permit realizarea unor circuite urbane coerente, ușor de integrat în programe de vizitare de o zi sau de tip city break. Elevii au observat modul în care aceste spații sunt puse în valoare prin panouri informative, materiale promoționale și activități culturale.

În cadrul programului de documentare, elevii au vizitat și Zoo Cafe Brașov, singura cafenea din Transilvania care îmbină experiența servirii cafelei cu prezența unor animale exotice. Vizita a oferit elevilor un exemplu de concept turistic inovator, bazat pe crearea unei experiențe tematice atractive pentru public, contribuind la înțelegerea modului în care serviciile de alimentație publică pot deveni, la rândul lor, puncte de interes în oferta turistică urbană.

Un moment important al excursiei l-a constituit și observarea zonei Tâmpa, simbol natural al orașului Brașov. Aceasta este un exemplu relevant de îmbinare a turismului urban cu cel montan și de agrement. Accesul facil către punctele de belvedere, traseele de drumeție și posibilitățile de relaxare oferite turiștilor demonstrează importanța amenajării infrastructurii turistice și a protejării mediului natural. Elevii au putut constata că o destinație modernă trebuie să îmbine armonios valorificarea resurselor naturale cu respectarea principiilor turismului durabil.

Pe parcursul activității, elevii au urmărit și modul în care este organizat un traseu turistic într-un oraș cu un flux ridicat de vizitatori. S-a pus accent pe succesiunea obiectivelor, pe distanțele dintre acestea, pe timpul necesar pentru vizitare și pe adaptarea programului în funcție de tipul grupului de turiști. Această analiză este esențială pentru viitorii lucrători din turism, care vor fi implicați în conceperea și promovarea pachetelor turistice.

Un aspect deosebit de important l-a reprezentat înțelegerea rolului ghidului de turism. Elevii au observat importanța comunicării eficiente, a prezentării atractive a informațiilor și a adaptării discursului la nivelul de interes și la vârsta turiștilor. De asemenea, s-a evidențiat necesitatea unei bune organizări, a respectării programului și a menținerii unei relații pozitive cu membrii grupului, astfel încât experiența turistică să fie una plăcută și memorabilă.

Din perspectivă profesională, excursia a oferit elevilor ocazia de a analiza serviciile turistice existente în Brașov, precum structurile de primire turistică, unitățile de alimentație publică și spațiile destinate activităților de agrement. Aceștia au putut observa diversitatea ofertei, modul de promovare a serviciilor și adaptarea acestora la diferite categorii de turiști: familii, tineri, grupuri organizate sau turiști individuali. Toate aceste observații contribuie la formarea unei viziuni reale asupra pieței turistice și a cerințelor actuale ale consumatorilor.

Activitatea de documentare a avut și un rol important în dezvoltarea spiritului de echipă, a capacității de observare și de analiză, precum și a interesului pentru meseria aleasă. Elevii au fost încurajați să formuleze opinii, să compare informațiile teoretice cu realitatea din teren și să identifice elementele care pot influența succesul unei destinații turistice.

În urma excursiei, elevii au înțeles că succesul unei destinații nu depinde doar de existența obiectivelor turistice, ci și de modul în care acestea sunt integrate într-o ofertă coerentă, promovată eficient și susținută de servicii de calitate. Brașovul reprezintă un exemplu de bună practică în ceea ce privește dezvoltarea turismului urban și montan, precum și valorificarea patrimoniului cultural și natural.

Excursia la Brașov a constituit, astfel, o lecție practică valoroasă pentru elevii de la profilul Turism, contribuind la consolidarea competențelor necesare viitorilor specialiști în domeniu. Prin această activitate, elevii au avut ocazia să își formeze o imagine realistă asupra activității din turism și să înțeleagă importanța profesionalismului, a responsabilității și a implicării în promovarea și dezvoltarea unei destinații turistice.

În concluzie, Brașovul s-a dovedit a fi un veritabil laborator de studiu pentru elevii colegiului nostru, iar vizitarea Târgului de Crăciun a completat în mod fericit experiența de documentare, ilustrând importanța evenimentelor sezoniere în atragerea turiștilor. Experiența acumulată pe parcursul excursiei va reprezenta un sprijin real în pregătirea lor profesională și un pas important în formarea viitorilor lucrători din domeniul turismului.

Bibliotecar, Mariana BUCUR
Colegiul Economic „Transilvania”, Târgu Mureș

Despre voluntariat și beneficiile voluntariatului

Voluntariatul are rădăcini în esența firii umane. Omul este o ființă socială, care are nevoie de comunicare și interacțiune cu semenii săi. Din cele mai vechi timpuri oamenii se ajutau între ei la nevoie, aceste acțiuni intrând în firesc, având incursiuni inclusiv în ceea ce ține de responsabilitatea socială. Aspecte banale precum: păstrarea curățeniei stradale, din sălile de clasă, instituțiile publice (arhive, biblioteci, filarmonici, muzee, teatre etc.), sălile de așteptare, gări, mijloacele de transport în comun, magazine etc.; a nu frecventa spații publice aglomerate atunci când suferi de o boală infecțioasă și multe altele țin de responsabilitatea socială și respectul față de semenii, aspecte care reflectă gradul de civilizație al unei comunități. Sunt reguli de conduită nescrise, învățate acasă, de la părinți, rude, vecini, dar și în școli, prin intermediul dascălilor, în instituții culturale în cadrul activităților desfășurate cu copii, sau în biserici.

Chiar și în perioada comunismului din România a existat o formă de voluntariat, în orașe manifestându-se prin „munca patriotică” ce presupunea zile anume stabilite dedicate curățeniei în jurul blocurilor/caselor, îngrijirea spațiilor verzi din apropiere etc., la care trebuia să participe cel puțin un membru dintr-o familie. De asemenea locatarii blocurilor și-au asumat singuri curățarea accesului în bloc, a aleilor dintre blocuri și a trotuarelor de zăpadă, mulți dintre cei stabiliți în orașe în perioada comunismului odată cu procesul de industrializare provenind din localități rurale, unde curățarea zăpezii sau a șanțurilor de scurgere a apei din jurul caselor era de multă vreme o rutină. Societatea suntem fiecare dintre noi în parte și toți din comunitate în același timp!

Astăzi voluntariatul a fost „redescoperit” sub forma „occidentalizată”, prin programe cultural-educative, sociale, sportive etc. organizate de instituții culturale, educative, fundații, asociații, ONG-uri, organizații de mediu, organizații sociale etc. De fapt oameni care în dorința lor de a face ceva pentru semenii lor organizează astfel de activități și programe care implică voluntari, fiind vorba fie de evenimente de mare amploare, sau evenimente mai mici dar pentru care nu au personal suficient pentru desfășurare. A fi voluntar înseamnă a desfășura activități clar stabilite prin programe de lungă durată sau punctuale, benevol, în mod gratuit, fără a fi remunerat sau recompensat sub vreo formă materială.

A lucra cu voluntari în mod legal, organizat și profesionist presupune mai mult decât se vede, fiind necesare activități de: pregătire a instituției pentru implicarea voluntarilor; recrutarea și selecția voluntarilor; pregătirea, orientarea și instruirea voluntarilor; supervizarea și monitorizarea activității voluntarilor; motivarea și recunoașterea meritelor voluntarilor; evaluarea voluntarilor, dar și conceperea de acte necesare precum: Contractul de voluntariat, Acordul părinților pentru voluntarii minori, Fișa de evidență a activității fiecărui voluntar, Fișa de Protecție a voluntarului care se impune atunci când activitatea presupune un risc pentru voluntari (munca în spital, activități care presupun risc de accidentare etc.), Registrul de voluntari al instituției, etc.

Fiecare etapă este deosebit de importantă în munca desfășurată cu voluntari, pregătind instituția și voluntarii pentru o bună colaborare, fără false iluzii, cu asumarea responsabilității și cu o bună gestionare a dificultăților care, inevitabil, apar pe parcurs. Nu am să insist aici asupra acestor aspecte.

La nivel internațional s-au elaborat legi care reglementează activitățile cu voluntari. În România Legea Voluntariatului (Legea 78/2014, actualizată prin Legea 100/2024) prevede, printre altele, că voluntari pot fi persoane de peste 16 ani, până la 18 ani fiind nevoie de acordul părinților pentru implicarea în activități de voluntariat, voluntariatul fiind descris drept activitatea neremunerată, desfășurată în interes public.

Este bine de știut că la finalul activității se eliberează la cerere certificatul de voluntariat (diplomă, adeverință) în care se menționează programul în care s-a făcut voluntariat, uneori și numărul de ore total pe care un voluntar l-a efectuat într-un program/competențele dobândite. Din păcate nu toate instituțiile/organizațiile muncesc în mod organizat cu voluntari, așadar există și programe de voluntariat în care nu vi se va cere să semnați un contract de voluntariat, sau unde nu veți primi certificate. Este bine să întrebați de la început dacă vi se oferă diplome sau adeverințe de voluntariat și să le cereți la scurt timp după încheierea activității respective/a programului. De asemenea este recomandat să țineți și voi evidența activităților și orelor efectuate, în cazul în care organizatorul nu o face, sau în cadrul evenimentelor care presupun un număr mare de voluntari.

Unele dintre aceste activități sunt de scurtă durată: câteva ore într-o zi sau pe durata a două zile, altele presupun un angajament pe o durată mai lungă: două ore pe săptămână de-a lungul a șase luni, implicare de-a lungul mai multor ani etc. Este important să rețineți că cei care v-au acceptat ca voluntari se bazează pe voi că veți fi prezenți și activi în cadrul tuturor activităților stabilite încă de la început! Este un angajament pe care vi-l asumați, așteptându-se de la voi implicare, seriozitate, responsabilitate. Este ca și cum, mai ales în programele desfășurate pe mai multe luni/ani, ai avea deja un loc de muncă....nu cu un orar de opt ore pe zi, dar care presupune prezența voastră! Pe lângă această formă de voluntariat organizat se practică încă și voluntariatul dezinteresat, fără implicare într-un program anume și fără certificate/diplome/adeverințe la final, doar cu bucuria sufletească a dăruirii. Totuși, de ce este important să te implici în programe de voluntariat? Care sunt beneficiile pe care le aduce voluntariatul?

Ei bine, voluntariatul este recunoscut prin lege ca experiență profesională, în sensul de competențe dobândite. Atenție, a nu se confunda cu experiența profesională în sensul de locuri de muncă! Experiența de voluntariat poate fi luată în considerare la angajare, dacă este în domeniul postului pentru care s-a candidat, dar nu constituie vechime în muncă! De asemenea poate oferi punctaj suplimentar la concursuri de angajare sau în aplicațiile pentru a fi admis la universități din Europa sau SUA. Experiența de voluntar este foarte apreciată și poate face diferențierea/departajarea candidaților aplicanți pentru programe de schimb de experiență între universități, programe Erasmus, Work and Travel in the USA etc.

Implicarea în programe de voluntariat îmbogățește viața și lărgeste conexiunile interumane, deoarece într-un astfel de program întâlnești alți oameni care au aceleași preocupări/interese/pasiuni/hobbyuri, adesea legându-se frumoase prietenii și colaborări ulterioare.

Informațiile aflate în cadrul unor astfel de programe și competențele dobândite vor fi ale tale pentru totdeauna! Voluntariatul este, poate, cea mai plăcută formă de a învăța, nu doar cunoștințe teoretice, cât și de a dobândi abilități practice. Cea mai mare recompensă și satisfacție este, însă, cea emoțională: bucuria de a dăru! A dăru! (timp, expertiză, talent, abilități etc.), a fi util, a ajuta, a ști că ai făcut ceva pentru alții fără a aștepta ceva în schimb, aduce cea mai mare bucurie! Nu o spun eu. O spun majoritatea celor care au fost voluntari măcar o dată! Și, de obicei, nu este doar o dată! Acea bucurie a dăruirii te face să te implici în mai multe activități în calitate de voluntar atunci când/cât timpul îți permite, indiferent de vârstă, statut social, apartenență etnică etc.!

Activități de interes public în domenii precum ajutor umanitar, artă, asistență socială, cultură, drepturile omului, educație, sănătate, sport, etc. pot fi și o oportunitate de voluntariat. De cele mai multe ori puteți afla despre ele din anunțuri pe site-urile instituțiilor/organizațiilor, paginile de Facebook ale acestora, pe Instagram (pentru celecare au o astfel de pagină), la sediul instituțiilor/organizațiilor, prin intermediul profesorilor voștri, dar și unii de la alții, de ce nu?

În Târgu Mureș instituții și ONG-uri locale oferă astfel de oportunități. Biblioteca Județeană Mureș a desfășurat/desfășoară programe unde se pot implica și voluntari precum: English Club Beginners și Summer Camp la secția American Corner Târgu Mureș, Seara de Poveste în limbile română și maghiară la Secția pentru Copii, Seara de jocuri în familie la Sala de Lectură Publicații Periodice, Vacanța de poveste în vacanțele de vară la Cuibul democrației, Nocturna Bibliotecii, Săptămâna Bibliotecii Județene Mureș, activități tematice dedicate unor zile/evenimente naționale/comemorative etc. Filarmonica de Stat Târgu Mureș acceptă voluntri pentru a îndruma persoanele la locurile de pe bilet și/sau în cadrul unor evenimente speciale. Muzeul Județean Mureș acceptă voluntari pentru atelierele tematice pentru copii pe care le desfășoară dar și în cadrul evenimentelor desfășurate în Noaptea muzeelor. Teatrul Național Târgu Mureș recrutează voluntari pentru târgurile de carte organizate anual, primire și îndrumarea spectatorilor, sau alte evenimente speciale.

Pentru cei pasionați de sport Asociația Ascotid și Asociația Mureș Runners organizează anual/periodic concursuri de alergare care implică un număr mare de voluntari. Salvați copiii Mureș, Ajungem Mari Mureș, Fundația Culturală, Asociația Suryam, desfășoară activități de incluziune socială și ajutor umanitar în care implică voluntari. Alte asociații precum Descoperă Mureșul, EduTex, Melidas, Tolba cu fapte, bune au activități culturale/educaționale/ajutor umanitar/sociale implicând în activitățile lor și voluntari.

Pentru pasionații de istorie Asociațiile Asserculis și Milites Marisensis lucrează cu voluntari în activitățile de reconstituire istorică și educaționale desfășurate, dar implicarea necesită un instructaj aparte și presupun un angajament pentru o perioadă mai îndelungată. Asociația Clean Wood desfășoară, cu voluntari, activități în domeniul ecologiei și protecției mediului. Exemplele pot continua....

La Biblioteca județeană Mureș puteți găsi și cărți care abordează tematica voluntariatului precum:

- Bungău, Constantin; Orțan, Florica; Blândul, Valentin Cosmin, (coord.), Educația pentru voluntariat, Iași, Editura Institutul European, 2022
- Chirteș, Cristina Ioana, Impactul activităților de voluntariat asupra școlarului mic, Târgu Mureș, Editura Digital Docu Print, 2015
- Driggers, Preston; Dumas, Eileen, Managing Library Volunteers, Chicago, American Library Association, 2002
- Gay, Kathryn, Volunteering, Lanham, The Scarecrow Press, 2004
- Lee Mueller, Sherry; Overmann, Mark, Working World: Careers in International Education, Exchange, and Development, Washington, Georgetown University Press, 2014
- Namba, Nicholas (ed.), The Spirit of Volunteerism, Washington, U.S. Department of State, 2012
- Neculau, Adrian, Psihologia servituții voluntare, Iași, Polirom, 2011
- Oțoleanu, Claudiu, Fenomenul ONG, Cluj-Napoca, Editura Napoca Star, 2015
- Rusu, Alina Simona, Educația bazată pe compasiune și învățarea spre comunitate (Service-Learning), Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2020
- Stălinescu, Eugenia, Managementul voluntarilor, Iași, Editura Golia, 2005
- Zănea, Loredana Nicoleta, Managementul voluntarilor și provocările antreprenoriatului social, București, Editura Universitară, 2023

Pentru a le împrumuta aveți nevoie de un Permis de intrare la Bibliotecă, permis care se eliberează gratuit. Fondul de carte existent se poate consulta accesând Catalogul online al Bibliotecii Județene Mureș la: <http://portal.bjmures.ro:8081/results/-/results/allFields//solr>, iar alte informații despre secții și activități accesând <https://bjmures.ro/>.

De asemenea numeroase informații despre legislație, exemple de bune practici, cărți și articole tematice se pot consulta în mediul online, pe site-urile instituțiilor/organizațiilor, social-media etc.

Implicați-vă în programe de voluntariat! Veți rămâne cu multe amintiri frumoase în urma unor astfel de experiențe!

Gabriela Doina VANCA
Bibliotecar, Biblioteca Județeană Mureș

Un proiect educațional trăit prin tradiție și comunitate

Activitatea echipei de elevi „Raza stelei” - proiect intercultural la nivel primar și gimnazial

Prezentarea proiectului

Proiectul educațional derulat de echipa de elevi „Raza stelei” a Școlii Gimnaziale Iernut a avut ca scop valorificarea tradițiilor comunității maghiare și promovarea interculturalității prin activități concrete, desfășurate în cadrul programului internațional SzékelyKapuk–ZöldKapuk/PortiSecuiești-PortiVerzi, o competiție educațională internațională destinată elevilor, la care școala noastră participă în mod constant de patru ani. Proiectul s-a adresat elevilor de din clasele primare și gimnaziale, cu vârste cuprinse între 7 și 14 ani, oferindu-le posibilitatea de a învăța prin experiență directă.

Interculturalitatea, înțeleasă ca formare a capacității de a relaționa armonios cu persoane aparținând unor medii culturale și confesionale diferite, a constituit fundamentul acestui demers educațional (Institutul de Științe ale Educației [ISE], 2017).

Coordonarea și partenerii proiectului

Proiectul a fost coordonat de György Enikő, bibliotecar școlar al Școlii gimnaziale Iernut și lider al echipei „Raza stelei”, cu experiență în activități de educație culturală și tradițională. Elevii au beneficiat de sprijin spiritual și educațional din partea preotului reformat Kali Barna Szabolcs, din Iernut, precum și a doamnei Kali Tünde Zsófia, preot reformat din Cuci, care au contribuit la învățarea colindelor, atât vocal cât și instrumental aducând un plus de valoare reprezentațiilor.

Colaborarea dintre școală, biserică și comunitate a avut un rol esențial în buna desfășurare a activităților și în transmiterea valorilor morale, culturale și spirituale către elevi.

Activitatea elevilor – pregătire și implicare

Pregătirea elevilor a presupus repetiții regulate, în cadrul cărora copiii au învățat colinde tradiționale maghiare, texte specifice pastorațiilor de Crăciun și elemente de mișcare scenică. Repetițiile au fost organizate într-un cadru disciplinat, dar prietenos, încurajând cooperarea, responsabilitatea și sprijinul reciproc, activitate care a presupus sacrificarea timpului liber din partea participanților. Elevii au învățat să respecte un program comun, să își asume roluri clare și să colaboreze pentru realizarea unui scop comun. Activitatea artistică a fost dublată de explicarea semnificației colindelor și a mesajului Crăciunului – pace, iubire, solidaritate și speranță –, valori cu caracter universal.

Desfășurarea activităților în comunitate

Echipa „Raza stelei” a susținut reprezentații de pastorație și colinde în mai multe locații, printre care:

- Căminul pentru persoane vârstnice din Papiu Ilarian; Târgul de Crăciun din Iernut

- bisericile reformate și catolice din Iernut;

- biserica reformată din Cipău.

- biserica reformată din Cuci;

Fiecare reprezentație a oferit elevilor o experiență educativă diferită. În căminul de bătrâni, copiii au adus bucurie și emoție persoanelor vârstnice, învățând ce înseamnă empatia și respectul față de

generațiile mai în vârstă. În biserici, indiferent de confesiune, mesajul transmis prin colind și jocul de betleem a fost primit cu deschidere și apreciere, iar la Târgul de crăciun au experimentat performanța în aer liber în fața unui public divers.

Rezultatele și beneficiile participării pe parcursul a patru ani

Participarea constantă a echipei „Raza stelei” la competiția internațională SzékelyKapuk–ZöldKapuk/PortiSecuiești-PortiVerzi, pe parcursul a patru ani consecutivi, a generat rezultate și beneficii semnificative atât pentru elevi, cât și pentru comunitatea școlară. De la un an la altul, activitatea elevilor a devenit mai bine structurată, mai coerentă și mai expresivă, reflectând acumularea de experiență și maturizarea artistică și emoțională a participanților.

Printre cele mai importante beneficii se numără dezvoltarea competențelor de comunicare, a spiritului de echipă și a responsabilității individuale. Elevii au învățat să își asume roluri clare, să respecte reguli și termene și să colaboreze eficient pentru atingerea unui obiectiv comun. De asemenea, participarea repetată la competiție a contribuit la creșterea încrederii în sine și la diminuarea emoțiilor de scenă.

Un alt rezultat important îl reprezintă consolidarea identității culturale a elevilor. Prin aprofundarea tradițiilor comunității maghiare și prin prezentarea acestora în contexte diverse, copiii au devenit mai conștienți de valoarea patrimoniului cultural pe care îl reprezintă. Totodată, caracterul internațional al competiției a favorizat deschiderea către dialog intercultural și respectul față de diversitate.

Continuitatea participării a contribuit și la creșterea vizibilității școlii și a comunității în spațiul educațional și cultural, atât la nivel local, cât și internațional. Proiectul a devenit un reper de bună practică, demonstrând că perseverența și implicarea constantă pot genera rezultate educaționale durabile.

Dimensiunea interculturală a proiectului

Deși activitatea a valorificat tradițiile comunității maghiare, proiectul a avut un caracter profund intercultural. Elevii au prezentat tradițiile proprii într-un mod deschis și respectuos, adresându-se unui public divers, format din persoane de diferite confesiuni și vârste.

Participarea la programul SzékelyKapuk–ZöldKapuk/PortiSecuiești-PortiVerzi, le-a oferit elevilor ocazia de a înțelege că identitatea culturală nu exclude dialogul, ci îl facilitează. Astfel, copiii au învățat să își afirme identitatea, respectând în același timp diversitatea culturală și religioasă din comunitate (ISE, 2017).

Rolul mediului virtual în promovarea proiectului

Un rol important în promovarea activităților l-a avut mediul virtual. Fotografiile, materialele video și relatările despre repetiții și spectacole au fost distribuite pe paginile online ale școlii și ale comunității. Acest demers a contribuit la creșterea vizibilității proiectului și la implicarea indirectă a unui public mai larg.

Pentru elevi, utilizarea mediului digital a reprezentat o oportunitate de a învăța cum pot fi promovate responsabil activitățile culturale și educaționale, dezvoltând competențe de comunicare și utilizare a tehnologiei.

Impactul proiectului asupra elevilor și comunității

Participarea la acest proiect a avut un impact semnificativ asupra elevilor, contribuind la dezvoltarea încrederii în sine, a spiritului de echipă și a sensibilității față de nevoile celorlalți. De asemenea, părinții și membrii comunității au apreciat implicarea copiilor în activități care promovează valori autentice.

Proiectul a consolidat relația dintre școală și comunitate și a demonstrat că educația interculturală poate fi realizată eficient prin activități practice, ancorate în tradiție.

Concluzie

Activitatea echipei „Raza stelei” reprezintă un exemplu de bună practică în educație, în care tradiția, credința și interculturalitatea se completează armonios. Prin implicarea elevilor în activități concrete și relevante, proiectul a contribuit la formarea unor tineri responsabili, empatici și deschiși către diversitate.

Bibliografie

- Institutul de Științe ale Educației. (2017). Educație socială.
- Curriculum pentru învățământul gimnazial (clasele V-VIII). București:
- Ministerul Educației Naționale. Preluat de pe <https://www.ise.ro/wp-content/uploads/2017/01/Educatie-sociala.pdf>
- Jurnalul echipei de elevi „Raza stelei”, Școala Gimnazială Iernut, anul școlar 2025–2026.
- Programul cultural-educativ SzékelyKapuk–ZöldKapuk. (n.d.). Materiale de prezentare și ghid de participare.

Eniko GYORGY
Bibliotecar școlar- Școala Gimnazială Iernut

Restituirea garanției din cadrul „sistemului de garanție” este un drept al consumatorului și nu un „bon de cumpărături”

Prin prezentul articol dorim să prezentăm faptul că „garanția din cadrul sistemului de garanție-returnare” (în continuare, SGR) nu este doar un bon de cumpărături, ci reprezintă un drept pecuniar care, ca oricare drept subiectiv, poate fi exercitat de titular în funcție de manifestarea sa de voință. Cu toate că, în România, SGR a fost în linii mari un succes, au apărut situații în cadrul cărora comercianții obligă consumatorii, prin diverse subterfugii, să cheltuiască sumele garantate în cadrul societăților lor comerciale, refuzând, uneori, plata sumei garantate sub formă de numerar.

Anexa nr. 1 lit. q) din Legea nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje [1] stabilește semnificația juridică a expresiei „sistem garanție-returnare”. În mod concret, în sensul acestei legi, SGR înseamnă un „sistem prin care cumpărătorul, la achiziționarea unui produs ambalat, plătește vânzătorului o sumă de bani care îi este rambursată atunci când ambalajul este returnat” [lit. q)].

De asemenea, în aplicarea dispozițiilor Legii nr. 249/2015, a fost adoptată Hotărârea Guvernului nr. 1074/2021 privind stabilirea sistemului de garanție-returnare pentru ambalaje primare nereutilizabile[2]. Potrivit art. 12 alin. (1) din această hotărâre, „garanția reprezintă suma plătită de către consumatorul sau utilizatorul final la momentul achiziționării unui produs în ambalaj SGR[3], cu excepția situațiilor prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. g) [4] și art. 6 alin. (1) lit. f)[5], separată de prețul produsului, gestionată în cadrul sistemului de garanție-returnare prin intermediul administratorului SGR și care este restituită integral consumatorului sau utilizatorului final la momentul returnării ambalajului SGR în cadrul unui punct de returnare”. Din cele exprimate anterior, se poate concluziona faptul că garanția nu reprezintă un favor oferit de către comercianți consumatorilor, ci, o sumă de bani deja achitată care se restituie cu condiția returnării ambalajului. Mai mult, cuantumul sumei garantate este specificat clar în HG nr. 1074/2021 la art. 12 alin. (5), „Începând cu data intrării în funcțiune a SGR, valoarea garanției este în cuantum de 0,5 lei pentru toate tipurile de ambalaj SGR”. Față de normele juridice prezentate, se desprinde concluzia că, în momentul achiziției de către consumatorul sau utilizatorul final a unui produs ambalat într-un ambalaj SGR, la prețul produsului se adaugă „prin efectul legii” garanția de 0,5 lei. Spre exemplu, dacă o sticlă cu apă plată de 5 litri costă 5 lei, la aceasta se adaugă garanția în cuantum de 0,5 lei, rezultând prețul final plătit de 5,5 lei. Așa cum consumatorul plătește garanția „prin efectul legii”, tot la fel, și comerciantul are obligația de a returna suma care reprezintă cuantumul garanției.

În ceea ce privește returnarea ambalajului, consumatorii sau utilizatorii finali pot restitui ambalajul în cadrul oricărui punct de colectare de pe teritoriul României. Mai mult, nu este necesară nici prezentarea bonului fiscal în vederea recuperării garanției[6]. Facem precizarea că, în practică, relativ frecvent, persoanele care reciclează ambalajele nu sunt aceleași cu persoanele care au achiziționat produsele în ambalaje SGR.

Returnarea de către consumatori și, respectiv preluarea de către comercianți la puntele de colectare face fie prin colectare manuală, fie prin intermediul unui echipament automat de preluare.

Modalitățile de restituire a garanției pentru preluarea manuală sunt în numerar, voucher[7] sau transfer bancar[8]. În cazul preluării de către echipamentul automat, posibilitățile de restituire a garanției sunt prin voucher sau transfer bancar[9]. În cazul restituirii garanției prin voucher, consumatorii are două posibilități: de a-l utiliza în cadrul aceleiași comerciant care operează echipamentul automat de preluare; de a-l preschimba în numerar. Menționăm că numai în cazul restituirii garanției prin intermediul transferului bancar este nevoie de acordul comerciantului, și, în plus, costurile aferente transferurilor vor fi suportate de către solicitant, în speță, de consumator sau utilizator[10]. Oricum, indiferent de opțiunea consumatorului, comercianții nu au posibilitatea de a se opune. Concluzia este incontestabilă, întrucât este vorba despre un drept al consumatorului, iar restrângerea exercitării acestuia se poate realiza numai prin lege, cu respectarea dispozițiilor art. 53 din Constituție[11], ceea ce nu este cazul în situația analizată.

În legătură cu perioada în care consumatorul sau utilizatorul final poate folosi voucherul primit în cazul reciclării ambalajelor SGR prin intermediul unui echipament automat de preluare, aceasta este de „12 luni de la eliberarea voucherului”, conform art. 14 alin. (2) lit. b) din Hotărârea Guvernului 1074/2021. Menționăm faptul că și în cazul preluării manuale a ambalajelor, comercianții pot elibera un voucher în vederea efectuării de cumpărături din societatea comercială în care s-a efectuat reciclarea, însă nu este prevăzut niciun termen în acest sens.

În concluzie, din reglementările analizate se poate constata faptul că persoanele care au intrat în așa numita „horă a reciclării[12]”, nu li se poate îngădi dreptul de a utiliza garanția conform opțiunii lor. Comercianții sunt obligați să restituie garanția în modalitatea aleasă de consumatorul sau utilizatorul final dintre cele prevăzute de lege, desigur, atâta timp cât ambalajul corespunde cerințelor prevăzute la art. 14 alin. (3) lit. a)-d)[13]. Așadar, garanția SGR nu este doar un bon de cumpărături, ci avem dreptul să primim banii înapoi.

Referințe:

- [1] Legea nr. 249/2015 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 809 din 30 octombrie 2015.
- [2] Hotărârea Guvernului nr. 1074/2021 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 955 din 6 octombrie 2021 și republicată în nr. 1120 din 21 noiembrie 2022.
- [3] Pct. 1 lit. b) din Anexa 1 la Hotărârea Guvernului nr. 1074/2021 prevede că, prin „ambalaj supus sistemului de garanție-returnare” se înțelege un „ambalaj primar nereutilizabil din sticlă, plastic sau metal, cu volume cuprinse între 0,1 l și 3 l inclusiv, utilizat pentru bere, mixuri de bere, mixuri de băuturi alcoolice, cidru, alte băuturi fermentate, sucuri, nectaruri, băuturi răcoritoare, ape minerale și ape de băut de orice fel, vinuri și spirtoase. Nu fac obiectul prezentei hotărâri următoarele: pahare pentru băuturi, ambalaje de tip pouches - ambalaje flexibile de tip pungă în straturi, bag-in-box - băuturi în cutie închisă de carton și orice alt ambalaj care nu își poate păstra forma după golire; ambalajul se consideră deșeu de ambalaj atunci când este predat spre reciclare”.
- [4] Art. 4 alin. (1) lit. g) din Hotărârea Guvernului nr. 1074/2021 stabilește obligația producătorilor „să perceapă de la clienții lor garanția aferentă produselor în ambalajele SGR introduse pe piața națională și achiziționate de către aceștia, cu excepția cazului în care producătorul decide să suporte costul garanției în cazul oferirii produselor ambalate în ambalaje SGR, cu titlu gratuit, către consumatorul și/sau utilizatorul final, spre exemplu ca premii sau mostre gratuite, caz în care garanția va fi suportată în mod direct de către producător și nu va fi percepută de la clienții acestuia sau de la comercianți, respectiv de la consumatorul și/sau utilizatorul final”.
- [5] Art. 6 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 1074/2021 obligă comercianții „să încaseze de la clienții lor garanția aferentă produselor în ambalaje SGR, cu excepția cazului în care comerciantul decide să suporte costul garanției în cazul oferirii produselor ambalate în ambalaje SGR, cu titlu gratuit, către consumatorul și/sau utilizatorul final, spre exemplu ca premii sau mostre gratuite, caz în care garanția va fi suportată în mod direct de către producător, potrivit art. 4 alin. (1) lit. g) dacă oferirea gratuită se face la instrucțiunea acestuia, sau de către comerciant dacă oferirea gratuită se face de către comerciant și nu va fi percepută de la consumatorul și/sau utilizatorul final”.
- [6] A se vedea art. 14 alin. (1) Hotărârea Guvernului nr. 1074/2021.
- [7] În limba română modernă, prin voucher se înțelege: „Document de călătorie eliberat unui turist de o agenție de turism, reprezentând contravaloarea serviciilor prestate” , iar prin vauzer se înțelege: „Certificat (de proprietate); adeverință, chitanță; cupon”. Etimologic, vauzer provine de la englezismul voucher, însă are alt înțeles. În HG nr. 1074/2021, chiar dacă este utilizat cuvântul voucher, conderăm că se aplică sensul de la vauzer (a se vedea adresa web: <https://dexonline.ro/>, accesată în data de 29 ianuarie 2026).

- [8] A se vedea art. 14 alin. (2) din Hotărârea Guvernului nr. 1074/2021.
- [9] A se vedea art. 14 alin. (2) lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 1074/2021.
- [10] A se vedea art. 14 alin. (2) lit. a) și b) din Hotărârea Guvernului nr. 1074/2021.
- [11] Pentru detalii cu privire la interpretarea art. 53 din Constituție, a se vedea D. Apostol-Tofan, E.-S. Tănăsescu, Retrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, în Constituția României. Comentariu pe articole de I. Muraru, E.-S. Tănăsescu (coordonatori) și colectiv, ediția a 3-a, revizuită și adăugită, Editura C. H. Beck, București, 2022, p. 456 și urm.
- [12] „Hora Reciclării” este denumirea „campaniei naționale de promovare a sistemului de garanție-returnare, derulată la nivel național” [în acest sens, a se consulta adresa web: <https://returosgro.ro/> (accesată în data de 29 ianuarie 2026)].
- [13] Art. 14 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 1074/2021 prevede că „garanția va fi restituită către consumatori sau utilizatorii finali, iar operatorii punctelor de returnare vor avea obligația de a prelua ambalajul în cadrul acestora, dacă ambalajul returnat respectă cumulativ următoarele condiții: are aplicat marcajul care indică apartenența la SGR, respectiv simbolul reprezentativ și codul de bare prevăzute la art. 24 alin. (1) sau dacă acesta este vizibil ori lizibil [lit. a)]; este returnat întreg și nu este degradat sau deformat astfel încât să se poată stabili apartenența la SGR [lit. b)]; este golit în întregime de conținut [lit. c)]; este returnat în termen de maximum 24 de luni de la data publicării pe pagina de internet a administratorului SGR a anunțului privind încetarea introducerii pe piață de către producător a produsului respectiv” [lit. d)].

Asist. univ. drd. Lăcrămioara-Ionela COJOCARIU
Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș

PADLET - instrument digital modern utilizat în activitatea didactică

În urma participării la cursul “Eco-Friendly classroom: Environment & Ecology in the Digital Age”, în Franța, localitatea Chantilly, în perioada 18-22 iulie 2022, am dobândit numeroase cunoștințe și informații utile referitoare la importanța și modul de utilizare a instrumentelor digitale, în procesul instructiv-educativ.

Grupul țintă a fost format din 16 cadre didactice din diverse țări. Obiectivul proiectului a reprezentat familiarizarea cadrelor didactice cu termenul de sustenabilitate, cu metodele de bune practici privind sustenabilitatea utilizate în diverse țări, respectiv utilizarea instrumentelor digitale în procesul instructiv-educativ.

Padlet este un instrument digital util în procesul de predare-învățare-evaluare. Acest instrument digital oferă posibilitatea de elaborare colaborativă de materiale ce pot fi ilustrate sub formă de imagini. Padlet este o aplicație online care poate fi utilizată de profesori în predarea la clasă dar și în predarea online.

Utilitatea acestui instrument didactic reiese din faptul că utilizează o abordare mai motivantă a predării și fixării informațiilor dar și din implicarea elevilor în realizarea materialelor într-un format atractiv. Este un instrument digital, utilizat în educație pentru realizarea unui perete virtual. De asemenea, prin utilizarea acestei aplicații este stimulată creativitatea elevilor prin posibilitatea de ilustrare a materialelor elaborate. Elevii pot partaja materiale, edita materiale, ilustra diverse texte prin imagini, pot partaja diverse materiale video sau fișe de documentare.

Aceste aplicații pot fi colaborative: elevii pot încărca teme pe avizierul creat de profesor, pot aprecia temele colegilor sau pot realiza aviziere virtuale multimedia în echipă, pentru a demonstra o idee, pentru a susține o prezentare.

Această aplicație poate fi utilizată în școală prin diverse forme:

- Profesorul poate realiza un portofoliu cu poze sau documente justificative din cadrul activităților realizate de către elevi, pentru a distribui părinților imagini cu munca elevilor (poze de la activități, proiecte, inclusiv activități extrașcolare).
- Aplicația poate fi utilizată în procesul de predare-învățare și evaluare.
- Se poate crea un Padlet al clasei unde se pot posta materiale didactice (fișe de documentare, fișe de lucru, proiecte, prezentări, jocuri educative).
- Se pot distribui diverse teme iar elevul postează rezolvarea, aplicația fiind benefică pentru cei care nu au reușit să identifice soluția problemelor.
- Elevii pot aprecia temele celorlalți elevi și pot crea dezbateri pe anumite teme, pot oferi feedback, pot formula sugestii.
- Aplicația poate fi utilizată sub forma unui canal de discuții al clasei și se pot posta diverse Link-uri.
- Materialele pot fi prezentate sub forma unui slideshow.
- Aplicația poate fi utilizată de elevi de toate vârstele.

În prealabil, profesorul trebuie să instruiască elevii cu privire la utilizarea aplicației.

Peretele virtual poate fi creat prin implicarea elevilor, prin postarea de materiale referitoare la tema/titlul stabilit de profesor.

Exemplu de utilizare a instrumentului digital Padlet, în școală:

Cu ajutorul aplicației Padlet am creat un perete virtual pentru elevii claselor a IX-a și a X -a. Acesta a fost utilizat în procesul de predare, la disciplinele din cadrul catedrei de turism. Au fost utilizate următoarele mijloace didactice: laptopul și videoproiectorul, cu ajutorul căruia a fost prezentat peretele virtual creat de profesor, sub forma unui slideshow.

A fost predată lecția cu titlul: "Structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare", în cadrul căreia au fost clasificate unitățile de cazare, au fost scrise caracteristicile și amplasarea fiecărei unități de cazare în parte și atașată o poză reprezentativă.

Elevii au vizualizat materialele pregătite, au venit cu sugestii și păreri legate de unitățile de cazare vizitate de ei anterior. Ulterior, linkul cu peretele virtual creat a fost partajat tuturor elevilor iar aceștia au fost instruiți de profesor cu privire la utilizarea aplicației. Timpul de instruire 10 minute. Au fost formate grupe de câte 2 elevi, apoi aceștia și-au ales câte o unitate de cazare. Elevii au avut de rezolvat un exercițiu de documentare și postare pe Padlet (peretele virtual), a unor informații referitoare la unitatea de cazare aleasă de fiecare grupă, în cazul nostru au postat - segmentele de clientelă care frecventează de obicei unitatea respectivă. În orele următoare au fost formate grupe de câte 4 elevi și au avut de realizat proiecte pe coli de hartie, în baza cunoștințelor dobândite în urma vizualizării materialelor de pe peretele virtual.

Rezultatele obținute în urma utilizării instrumentului digital - Padlet:

- elevii au fost captați de imagini și astfel au fost motivați să se implice activ în predarea lecției;
- învățarea a fost facilitată datorită corelării imaginilor cu informațiile transmise;
- elevii au fost protagoniștii procesului de învățare, imaginile prezentate generând diverse discuții;
- am obținut feedback-ul elevilor în timp real;
- lecția a fost memorabilă și motivantă;
- elevii au învățat prin joacă, descoperire;
- elevii și-au dezvoltat competențele digitale;
- elevii au fost stimulați să coopereze, lucrând în echipe de câte 2;
- a fost transmisă o cantitate mare de informații;

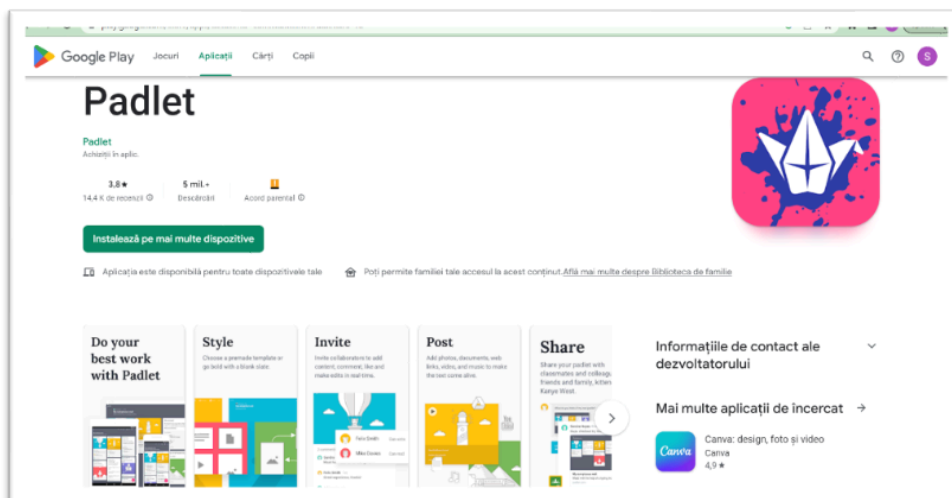
În concluzie putem afirma că utilizarea aplicației Padlet în scop didactic generează numeroase beneficii, este o aplicație accesibilă (gratuită), simplu de utilizat, intuitivă și securizată (oferă posibilitatea protejării cu parolă). Este, de asemenea, colaborativă deoarece permite elevilor să posteze și să ofere feedback, îi provoacă la discuții în legătură cu temele postate și este un mod prin care se pot organiza foarte eficient informațiile ce urmează a fi transmise elevilor sau cele primite de la elevi. Aplicația Padlet este utilizată pentru socializarea clasei și învățarea prin colaborare, măsurarea înțelegerii anumitor subiecte sau a diverselor concepte studiate. Este o aplicație intuitivă, ușor de folosit atât de către profesori cât și de către elevi. Instrumentele digitale joacă un rol important în procesul de predare-învățare-evaluare, contribuind la formarea elevului și la crearea unui mediu stimulant și motivant.

Site-ul de unde poate fi descărcată aplicația:

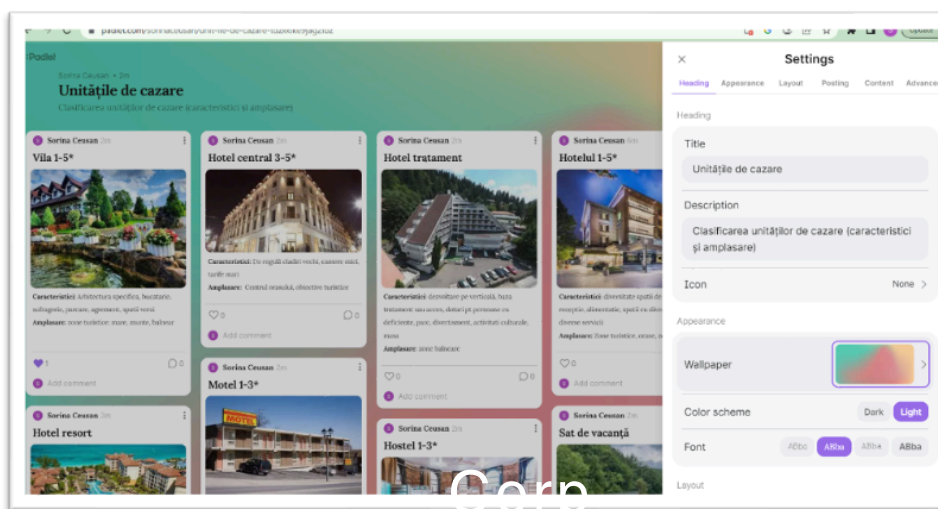
Link: <https://padlet.com/>

Instrumente digitale alternative pentru Padlet:

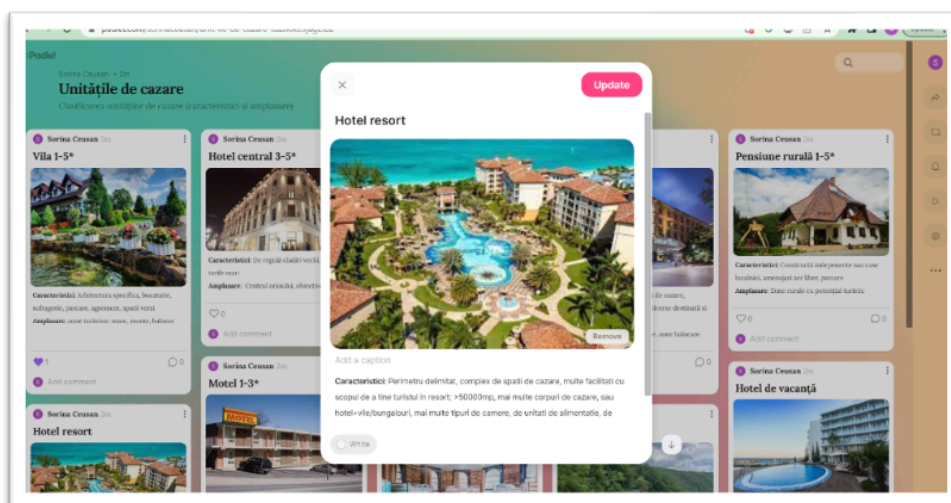
Lino, Trello, Glogster.

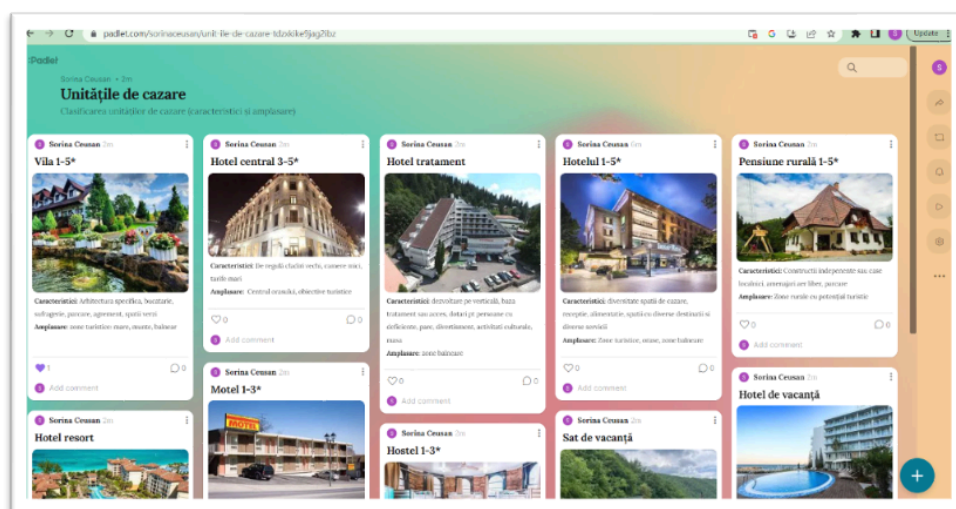
Poza 1. Pașii de instalare a aplicației Padlet

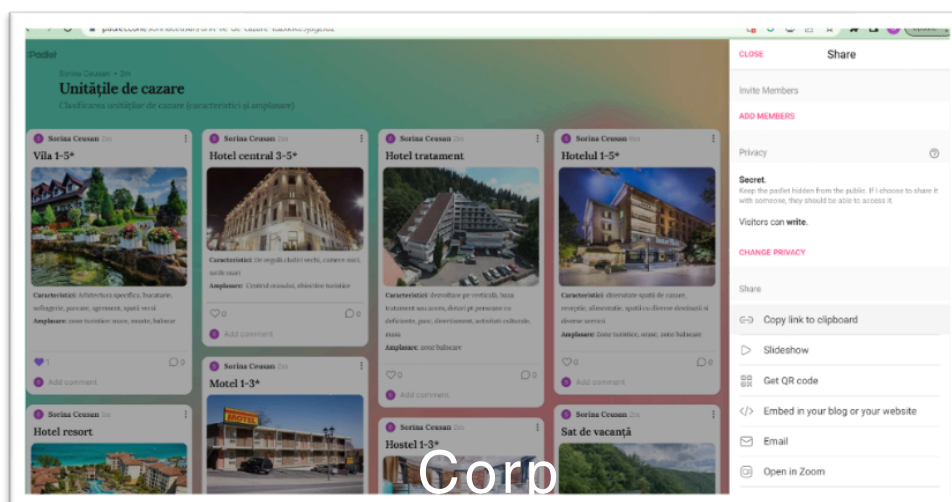
Poza 2. Setări privind stabilirea titlului proiectului și alegerea fundalului

Poza 3. Crearea și adăugarea unui material nou

Poza 4. Peretele virtual - creat cu ajutorul aplicației Padlet

Poza 5. Modalitățile de partajare a produsului creat

prof. Sorina Ancuța CEUȘAN
Liceul Tehnologic "Electromureș"

Reconstituirea istorică la ora de istorie: când Antichitatea prinde viață în mâinile elevilor

Într-o epocă a ecranelor și a informației rapide, ora de istorie riscă uneori să pară îndepărtată, abstractă, „despre alții”. Reconstituirea istorică – realizată cu rigoare științifică, creativitate și respect față de surse – are forța de a schimba radical această percepție. Experiența didactică bazată pe obiecte reconstruite (tablite cerate, stylusuri, jocuri antice) îi aduce pe elevi în contact direct cu lumea greco-romană și transformă învățarea într-un act viu, memorabil.

Articolul de față își propune să evidențieze importanța pedagogică a reconstituirilor istorice la ora de istorie, folosind ca studii de caz tablitele cerate și jocurile de societate greco-romane, realizate manual din materiale și cu tehnici compatibile cu Antichitatea.

Tablitele cerate în Antichitate: „caietul” elevilor greci și romani

Tablitele cerate (tabulae ceratae) erau suporturi de scriere extrem de răspândite în lumea greacă și romană. Confectionate din lemn (tei, arțar, fag), ele aveau o adâncitură umplută cu ceară de albine, uneori amestecată cu pigmenți închiși pentru a spori contrastul. Scrierea se făcea cu stylusul – un instrument ascuțit la un capăt pentru incizare și lat la celălalt pentru ștergere și netezire.

Utilitatea lor era multiplă:

- învățare (scriere, citire, exerciții de gramatică, aritmetică);
- note rapide în administrație, comerț, armată;
- corespondență temporară;
- exerciții juridice sau schițe.

Avantajul major era reutilizarea: textul putea fi șters și rescris de nenumărate ori. Pentru elevii din Antichitate, tablita cerată era ceea ce este caietul pentru elevul de azi.

Fabricarea tablitelor – de la surse la practică

Reconstituirea modernă a acestor obiecte, folosind doar unelte și materiale cunoscute în Antichitate, are o valoare didactică aparte. Cioplirea lemnului, topirea cerii, turnarea ei și finisarea suprafeței îi ajută pe elevi să înțeleagă:

- economia materialelor în lumea antică;
- meșteșugurile și timpul necesar producerii unui obiect banal;
- valoarea scrisului într-o societate fără hârtie ieftină.

Elevii descoperă că a scrie nu era un gest „automat”, ci un act care presupunea grijă, îndemânare și responsabilitate.

Tăblițele cerate de la Roșia Montană: o descoperire excepțională

Un moment de mare impact în discuția de la clasă este legătura cu tăblițele cerate descoperite la Roșia Montană (Alburnus Maior). Datate în secolele II–III d.Hr., acestea reprezintă unele dintre cele mai importante surse epigrafice din Dacia romană.

Tăblițele de la Roșia Montană conțin:

- contracte de muncă;
- acte juridice (vânzări, împrumuturi, litigii);
- testamente;
- asocieri profesionale ale minerilor.

Importanța lor este uriașă:

- oferă informații despre viața cotidiană, drept, economie;
- dovedesc nivelul de alfabetizare al populației;
- arată funcționarea concretă a administrației romane în provincie.

Pentru elevi, momentul în care înțeleg că „exact așa” se scria și în Dacia romană, chiar pe teritoriul României de azi, este adesea unul de uimire autentică și mândrie istorică.

Jocurile grecilor și romanilor: educație, strategie, socializare

Viața cotidiană a Antichității nu înseamnă doar războaie și împărați, ci și timp liber, competiție și joc. Jocurile de societate greco-romane ocupau un loc important în educație și socializare.

Jocuri utilizate la clasă

- Rota – joc de aliniere, precursor al jocurilor de tip „moară”;
- Ludus latrunculorum – joc strategic, asemănător șahului sau damei;
- Pente grammai – joc grecesc de strategie, menționat în surse literare și reprezentări ceramice.

Confecționate manual din lemn, lut, piele, cu piese simple (pietricele, discuri), aceste jocuri respectă materialele și formele cunoscute anticilor.

Utilitatea pedagogică a jocurilor

Prin joc, elevii:

- înțeleg logica strategică apreciată de greci și romani;
- descoperă rolul educativ al jocului în Antichitate;
- compară jocurile vechi cu cele moderne;
- învață reguli, fair-play, răbdare.

Testarea efectivă a jocurilor transformă ora într-un spațiu de experimentare, nu doar de receptare pasivă.

Impactul pedagogic al reconstituirilor istorice

Reconstituirea istorică are efecte clare și observabile:

- crește motivația pentru învățare;
- stimulează curiozitatea și întrebările;
- dezvoltă învățarea prin experiență (learning by doing);
- facilitează memorarea pe termen lung;
- încurajează lucrul colaborativ.

Elevii sunt încântați să scrie pe ceară, să șteargă textul cu stylusul, să joace jocuri vechi de două milenii. Reacțiile lor sunt spontane: uimire, râsete, competiție prietenoasă, dorința de a „mai încerca o dată”. Pentru mulți, aceasta devine ora de istorie preferată.

Concluzie: istoria trăită, nu doar povestită

Reconstituirile istorice – tăblițe cerate, stylusuri, jocuri antice – transformă trecutul dintr-o poveste îndepărtată într-o experiență personală. Ele creează punți între elevul de azi și copilul din Antichitate, între manual și viața reală. Într-o lume educațională în continuă schimbare, astfel de demersuri arată că istoria nu este doar despre „ce a fost”, ci despre cum putem înțelege mai bine oamenii, societatea și pe noi înșine.

Prof. dr. Titi-Vasile DĂLĂLĂU
Colegiul Național "Unirea" Târgu Mureș

Un spirit civic neînțeleș - Ion Luca Caragiale

Literatura nu are doar rolul de a crea frumusețe artistică sau plăcere estetică, ci și de a reflecta societatea, de a contribui la îndreptarea ei prin modele de gândire, comportament și atitudine. Prin intermediul scriitorilor, oamenii ajung să înțeleagă mai clar realitatea în care trăiesc, să distingă între aparență și esență și să-și formeze un spirit civic. De-a lungul timpului, numeroși autori români au susținut dezvoltarea conștiinței civice a societății, iar unul dintre cei mai de seamă este Ion Luca Caragiale. Ion Luca Caragiale s-a născut la 30 ianuarie 1852, în satul Haimanale, județul Dâmbovița. A fost fiul actorului Luca Caragiale, fapt care l-a apropiat încă din tinerețe de teatru. A lucrat ca sufleur și copist la Teatrul Național din București, experiență care l-a ajutat să cunoască bine viața scenei și mentalitatea umană. Cunoscut în special ca dramaturg, Caragiale a fost însă mult mai mult decât autor de comedii. El a fost jurnalist, director de teatru și un atent observator al vieții politice și sociale de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX. Trăind într-o perioadă în care România își construia instituțiile moderne, Caragiale a simțit nevoia să arate nu doar progresele, ci mai ales greșelile și defectele societății: corupția, demagogia, superficialitatea și lipsa de responsabilitate civică. Astfel, Ion Luca Caragiale nu reprezintă doar un punct de referință în literatura noastră, ci este considerat, pe bună dreptate, un simbol central al lucidității critice autohtone.

Dincolo de textele sale dramatice, personalitatea sa s-a manifestat energic în spațiul public ca jurnalist și comentator politic, marcând înțelegerea destinului psihologic al poporului român. Militantismul său nu a fost bazat pe doctrine rigide, ci pe o dorință neobosită de a demasca discrepanța dintre aparențele poleite și realitățile adesea degradante ale epocii sale. El a publicat articole, pamflete și schițe în ziarele vremii, unde a criticat dur corupția, falsul patriotism și incompetența politicienilor. Printre revistele și ziarele cu care a colaborat se numără: *Convorbiri Literare*, *Timpul*, *Viața Românească*, *Epoca* și *Moftul Român*. În această activitate de gazetar, dramaturgul și-a asumat un rol de corector social, arma sa principală fiind ironia. Acest instrument utilizat de Caragiale era folosit pentru a pune în lumină aspectele maladive ale structurilor politice și administrative.

Chiar neînțeleș, Caragiale a continuat să militeze pentru vindecarea societății prin adevăr. El a considerat că cetățenii trebuie să fie informați și să gândească singuri. De aceea, multe dintre textele sale au un ton satiric, dar ascund probleme reale ale societății românești. Cea mai puternică formă de implicare civică a lui Caragiale rămâne teatrul. Piese sale sunt, în mare parte, comedii, dar în spatele umorului se află o critică serioasă a societății. Conceptul de formă fără fond este foarte relevant în analiza operei lui, deoarece multe dintre personajele și situațiile pe care le prezintă în piese ilustrează perfect această idee. Caragiale critică constant societatea în care aparențele și respectarea formalităților nu corespund cu adevărata valoare morală și civică.

În O scrisoare pierdută, Caragiale prezintă viața politică, cu alegeri aranjate, șantaj, discursuri false și oameni care urmăresc doar propriul interes. Persoane precum Tipătescu, Cațavencu sau Farfuridi devin simboluri ale politicianului lipsit de moralitate. Aici forma – respectarea procedurilor politice – există, dar fondul – corectitudinea, responsabilitatea și integritatea – lipsește cu desăvârșire. În O noapte furtunoasă, autorul explorează tema geloziei, a ipocriziei și a manipulării în viața de familie. Personaje precum Lefter, soția sa, Ghita sau țărani reflectă micile vicii ale societății: lipsa de sinceritate, impulsivitatea și neînțelegerea între oameni. Prin dialogurile pline de umor și situațiile exagerate, piesa scoate în evidență modul în care conflictele aparent banale pot fi rezultatul unor atitudini egoiste sau superficiale, invitând publicul să-și examineze propriile comportamente.

În D-ale carnavalului, Caragiale ironizează moralitatea și ipocrizia clasei burgheze, punând în scenă un univers în care aparența și falsitatea domină relațiile sociale. Carnavalul devine un simbol al haosului moral și al libertății aparent nesupuse regulilor, în care personajele acționează în funcție de interesele personale, sub masca politeții și a conveniențelor sociale. Prin această piesă, autorul relevă cum superficialitatea și lipsa de principii afectează nu doar individul, ci întreaga comunitate, stimulând gândirea critică a spectatorilor. Ion Luca Caragiale a fost și director al Teatrului Național din București. Din această funcție, el a încercat să impună seriozitatea, disciplina și calitatea artistică. A considerat că teatrul nu este doar o formă de divertisment, ci și un mijloc eficient de educare a publicului. Prin repertoriu, Caragiale a contribuit la formarea gustului cultural al societății, promovând valori autentice. Prin urmare, Caragiale se evidențiază nu doar ca dramaturg și jurnalist, ci și ca observator atent al societății, ale cărui lucrări combină satira, ironia și analiza socială pentru a promova reflecția civică și responsabilitatea morală. Prin teatrul său și prin activitatea jurnalistică, Ion Luca Caragiale identifică discrepanțele dintre esență și aparență, ilustrând conceptul de formă fără fond și sugerând importanța integrității, sincerității și implicării cetățenești.

Opera sa rămâne relevantă, demonstrând că literatura și jurnalismul pot fi instrumente eficiente de educație civică, capabile să stimuleze gândirea critică și să inspire societatea către valori morale și culturale autentice. Mai mult decât atât, Caragiale se impune ca un scriitor implicat civic, a cărui contribuție transcende epoca sa și continuă să fie un reper pentru înțelegerea legăturii dintre cultură, moralitate și viață publică.

BIBLIOGRAFIE

- George Călinescu, Istoria literaturii române de la origini până în prezent, Editura Fundațiilor Regale, 1941;
- Vasile Fanache, Caragiale, Cluj, Editura Dacia, 1997;
- Șerban Cioculescu, Viața lui Ion Luca Caragiale, București, 1940.

prof. Teodora FĂRĂGĂU
Școala Gimnazială Fântânele

Când bunătatea devine sărbătoare

Magia sărbătorilor a ajuns și în internatul Colegiului Economic „Transilvania”, aducând lumină, emoție și zâmbete sincere în sufletele elevilor. Într-o perioadă în care fiecare copil își dorește să simtă căldura Crăciunului, doamna administrator Matei Maria Sorina a ales să transforme un gest simplu într-o adevărată lecție de generozitate și implicare.

Cu multă grijă și dăruire, aceasta a pregătit pachete cu dulciuri și fructe pentru toți elevii din internat. Fiecare dar a fost gândit cu atenție, astfel încât să aducă nu doar o bucurie trecătoare, ci și sentimentul că sunt apreciați și sprijiniți. Într-o lume în care graba și indiferența par uneori să domine, un astfel de gest reamintește cât de importante sunt empatia și solidaritatea.

Atmosfera a fost una de poveste. Spațiul a fost decorat festiv, iar bradul împodobit a completat tabloul unei sărbători autentice. Luminițele strălucitoare și mirosul de cetină au creat un cadru cald și primitor, în care emoția s-a simțit în fiecare privire. Elevii au primit darurile cu surpriză și recunoștință, iar zâmbetele lor au fost cea mai frumoasă răsplată. Dincolo de valoarea materială a cadourilor, gestul a transmis un mesaj profund: adevărata semnificație a sărbătorilor stă în a dăruii fără a aștepta nimic în schimb. Bucuria împărtășită, grija față de ceilalți și dorința de a aduce lumină în viața cuiva sunt cele care dau sens Crăciunului. Prin această inițiativă, doamna Matei Maria Sorina a demonstrat că fiecare dintre noi poate contribui la crearea unui mediu mai cald și mai unit.

Pentru elevii din internat, departe de familie în această perioadă specială, astfel de momente au o valoare cu atât mai mare. Ele oferă nu doar sprijin material, ci și confort emoțional, sentimentul de apartenență și siguranță. În ochii lor s-a putut citi bucuria autentică, iar în atmosfera creată s-a simțit spiritul adevărat al sărbătorilor.

Inițiativa a fost un exemplu de implicare și responsabilitate, dar și o dovadă că micile gesturi pot avea un impact uriaș. Atunci când bunătatea devine faptă, ea inspiră și pe alții să urmeze același drum. Spiritul lui Moș Nicolae a fost astfel prezent nu doar prin daruri, ci prin emoția și căldura transmise.

Prin această acțiune, comunitatea școlară a mai făcut un pas spre consolidarea valorilor care o definesc: respectul, solidaritatea și grija față de cei din jur. Sărbătorile au devenit, pentru o clipă, mai luminoase, iar amintirea acestui gest va rămâne în sufletele elevilor mult timp de acum înainte.

Pentru că, în cele din urmă, adevărata sărbătoare începe în inimă.

Maria Sorina MATEI
Administratorul Colegiului Economic „Transilvania” Târgu Mureș

Învățământul economic în contextul digitalizării economiei

Transformările generate de integrarea tehnologiilor digitale în economie determină apariția unor cerințe sporite de competență profesională la nivel local și regional. În acest cadru, în județul Mehedinți, învățământul economic tehnologic se afirmă ca un factor strategic în formarea resurselor umane necesare domeniilor administrației publice, serviciilor, comerțului și turismului, sectoare aflate într-un proces continuu de modernizare și adaptare la mediul digital.

Dezvoltarea economiei digitale conduce la o creștere semnificativă a cererii pentru absolvenți cu competențe aplicative și un nivel adecvat de adaptabilitate profesională. Învățământul economic tehnologic răspunde acestor exigențe prin formarea unor calificări relevante, precum tehnician în activități economice, tehnician în administrație, tehnician în achiziții și contractări sau tehnician în turism, structurate în concordanță cu nevoile actuale ale pieței muncii.

Relevanța acestor calificări este confirmată de interesul constant manifestat de angajatorii locali și regionali pentru absolvenți capabili să se integreze eficient în activitatea economică. Competențele dobândite permit acestora să răspundă provocărilor unei economii digitalizate, prin utilizarea instrumentelor informatice specifice, aplicarea principiilor contabilității asistate de calculator, gestionarea bazelor de date și realizarea comunicării economice în mediul online.

În acest context educațional, Colegiul Național Economic „Theodor Costescu” îndeplinește un rol determinant în formarea viitorilor specialiști în domenii economice esențiale pentru dezvoltarea regională și națională. Instituția promovează o viziune modernă asupra educației economice, fundamentată pe echilibrul dintre formarea teoretică și aplicabilitatea practică, asigurat prin stagii de pregătire desfășurate în parteneriat cu agenți economici locali. Totodată, oferta educațională este completată de activități extracurriculare cu specific economic – workshopuri, webinarii, simpozioane și conferințe – care facilitează conectarea elevilor cu mediul profesional și cu cerințele actuale ale pieței muncii.

Dintre cele mai relevante inițiative se numără:

- Workshopuri, webinarii, simpozioane și conferințe cu tematică economică:
- Workshopul „Bugetul – primul pas spre o decizie corectă” – dedicat dezvoltării competențelor financiare personale și profesionale ale elevilor,
 - Workshopul „Comunicare și etică profesională în afaceri” – care pune accent pe dezvoltarea abilităților interpersonale și respectarea normelor profesionale;
 - Webinarul „Strategii de marketing în firmele de exercițiu” – prin care elevii învață să aplice tehnici moderne de promovare și vânzare;
 - Simpozionul „Rolul contabilității în managementul afacerilor” – organizat în parteneriat cu experți contabili și cadre universitare, pentru a evidenția importanța contabilității în activitatea economică;

- Conferința „Antreprenoriatul tinerilor – oportunități și provocări” – cu invitați din mediul de afaceri local și regional, care împărtășesc experiențe și sfaturi practice;
- Webinarile tematice privind digitalizarea proceselor economice – în colaborare cu parteneri economici și IT locali, adaptate la cerințele pieței muncii moderne.

Totodată, implicarea constantă a elevilor în competiții precum „Drumul spre succes – Micul Antreprenor”, „Business Plan”, „Marca de calitate pentru firmele de exercițiu”, „Contabili în acțiune”, „InvestEȘTI inteligent”, „Cultura financiar-contabilă – Știu și aplic” sau „Alege – este dreptul tău” contribuie semnificativ la dezvoltarea competențelor antreprenoriale, financiare și digitale.

Prin intermediul acestor proiecte, tinerii dobândesc abilități esențiale de comunicare, luare a deciziilor, gestionare eficientă a resurselor și gândire critică – toate acestea fiind elemente-cheie pentru integrarea cu succes într-o economie digitalizată și aflată într-o continuă transformare.

Pentru un absolvent de clasa a VIII-a interesat de o formare profesională aplicată, învățământul tehnologic cu profil economic reprezintă o opțiune educațională relevantă. Spre deosebire de liceele teoretice, liceele economice oferă atât obținerea unei calificări de tehnician, recunoscută la nivel național și european, cât și o bază solidă pentru continuarea studiilor universitare în domeniul economic.

Alegerea unui liceu economic facilitează integrarea pe piața muncii și contribuie la dezvoltarea competențelor antreprenoriale și personale, într-un cadru educațional corelat cu realitățile economice actuale. În contextul digitalizării accelerate a economiei, accentul pus pe activitățile practice și pe formarea competențelor relevante transformă acest traseu educațional într-o decizie strategică pentru elevii de gimnaziu interesați de o carieră durabilă și competitivă.

BIBLIOGRAFIE

Ministerul Educației, Strategia privind digitalizarea educației din România 2021–2027 – SMART-Edu. București, 2023

Institutul Național de Statistică. - Anuarul Statistic al României – Economia digitală și piața muncii, 2024

Prof.Tatiana MICULESCU
Colegiul Național Economic „Theodor Costescu”
Drobeta Turnu Severin

Formarea tinerilor consumatori responsabili

Cunoașterea drepturilor consumatorilor de către tineri deține un rol important pentru dezvoltarea unei societăți echitabile și responsabile. Elevii care înțeleg ce drepturi au atunci când achiziționează produse sau servicii devin consumatori informați, capabili să recunoască practicile incorecte, să evite riscurile și să facă alegeri corecte. Această conștientizare timpurie îi ajută să-și dezvolte responsabilitatea personală și spiritul critic, pregătindu-i pentru viața de adult și pentru situațiile cotidiene în care deciziile lor pot avea consecințe importante. Formarea unei atitudini responsabile față de consum nu doar protejează interesele tinerilor, ci contribuie și la educarea unei generații care respectă legile, valorile sociale și principiile echității. Concursul național „Alege! Este dreptul tău!” reprezintă o inițiativă educativă de tradiție, având până în prezent XXIII de ediții, care urmărește formarea unei culturi a consumatorului informat și responsabil în rândul elevilor. De-a lungul edițiilor sale, concursul și-a consolidat rolul în promovarea drepturilor consumatorilor și în pregătirea tinerilor pentru luarea unor decizii corecte în viața de zi cu zi. Formarea tinerilor consumatori responsabili începe prin dezvoltarea unei conștientizări a drepturilor fundamentale pe care le au atunci când aleg produse sau servicii și a importanței de a acționa cu discernământ în viața cotidiană.

Participarea la acest concurs oferă elevilor oportunitatea de a-și însuși cunoștințe importante despre drepturile consumatorilor, cum ar fi dreptul la informare corectă, dreptul la siguranță, dreptul la protecție și dreptul de a face reclamații. În cadrul competiției, aceștia învață să fie atenți la calitatea produselor și serviciilor, să citească etichetele și să aplice cunoștințele dobândite în situații concrete, învățând să fie consumatori responsabili și informați. Atât la nivel de școală, cât și regional sau național, concursul presupune două tipuri de probe care testează atât cunoștințele, cât și capacitatea elevilor de a reflecta critic asupra problemelor întâlnite în viața de zi cu zi. Testul grilăverifică înțelegerea legislației privind protecția consumatorului și cunoștințele teoretice despre drepturile acestuia, în timp ce eseul le permite elevilor să exprime opinii proprii și să propună soluții pentru situații reale întâlnite în viața cotidiană. Un aspect important al concursului este continuitatea sa anuală. Faptul că „Alege! Este dreptul tău!” se a avut 23 de ediții reflectă atât impactul pozitiv pe care l-a avut asupra elevilor, cât și interesul constant al autorităților și cadrelor didactice pentru educarea tinerelor generații în domeniul protecției consumatorului. Prin participarea la competiție, elevii dobândesc nu doar cunoștințe teoretice, ci și competențe practice, pregătindu-i pentru viața de adult și pentru situațiile cotidiene în care trebuie să-și exercite drepturile. În concluzie, concursul „Alege! Este dreptul tău!” reprezintă o manifestare educativă deosebit de valoroasă, care sprijină formarea tinerilor consumatori responsabili. Această experiență educativă nu doar informează, ci și formează generații de tineri capabili să acționeze responsabil, să reflecteze critic asupra deciziilor lor și să contribuie pozitiv la comunitate.

Inspector școlar, prof. dr. Diana Anca NIȚULESCU

Job shadowing Erasmus+ Finlanda: observații asupra practicilor educaționale din învățământul general și profesional (VET)

Mobilitatea de tip job shadowing desfășurată în cadrul programului Erasmus+, în perioada 15–19 aprilie 2024, a reprezentat pentru mine o oportunitate relevantă de analiză directă a sistemului de învățământ finlandez, prin observarea activităților didactice și a practicilor educaționale din două instituții reprezentative: Gymnasiet Lärkan Upper Secondary School din Helsinki și Careeria Technical School din Porvoo. Experiența a facilitat o reflecție fundamentată asupra modului în care sunt organizate procesele de predare, învățare și evaluare în contexte educaționale diferite, cu accent pe dezvoltarea competențelor elevilor. Această experiență mi-a permis să reflectez asupra diferențelor și asemănarilor dintre sistemul educațional finlandez și cel românesc, din perspectiva organizării procesului instructiv-educativ, a metodelor de predare și a evaluării competențelor elevilor.

Observarea activităților didactice la Gymnasiet Lärkan Upper Secondary School, Helsinki

Activitățile de job shadowing au început în data de 15 aprilie la Gymnasiet Lärkan Upper Secondary School, un liceu cu predare în limba suedeză, situat în Helsinki, cu specializări în domeniul științelor și al științelor sociale. Programul zilnic s-a desfășurat între orele 8:30 și 16:00, iar perioada de observare a cuprins trei zile consecutive, până la data de 17 aprilie.

Pe parcursul acestei etape, am asistat la lecții din discipline precum matematică, științe sociale, limba engleză, limba finlandeză, psihologie și istorie, adresate elevilor cu vârste între 16 și 18 ani. Lecțiile s-au caracterizat printr-o abordare centrată pe elev, profesorii utilizând metode interactive și strategii didactice care stimulează gândirea critică, colaborarea și autonomia în învățare. Am observat o integrare firească a tehnologiei digitale în procesul educațional, atât ca instrument de predare, cât și ca suport pentru activitățile individuale și de grup. Un aspect care mi-a atras în mod deosebit atenția a fost flexibilitatea curriculară și nivelul ridicat de autonomie acordat profesorilor în proiectarea și adaptarea lecțiilor. Evaluarea elevilor are un caracter preponderent formativ, accentul fiind pus pe feedback constant și pe sprijinirea progresului individual, nu pe competiție sau performanță standardizată. Relația profesor–elev este una deschisă și bazată pe respect reciproc, ceea ce contribuie la un climat educațional echilibrat și favorabil învățării.

Observarea formării profesionale la Careeria Technical School, Porvoo

În perioada 18–19 aprilie, mobilitatea a continuat la Careeria Technical School, situată în orașul Porvoo, la aproximativ 50 km de Helsinki. Programul zilnic s-a desfășurat între orele 8:30 și 14:00. Careeria este un important furnizor de educație și formare profesională în regiunea Uusimaa, reunind aproximativ 11.000 de elevi, peste 20 de programe de studiu și 80 de calificări profesionale.

În cadrul acestei instituții, am asistat la activități didactice din domeniul turismului, observând modul în care învățământul profesional finlandez este orientat către formarea competențelor necesare inserției rapide pe piața muncii. Procesul de predare-învățare este centrat pe situații reale de muncă, iar elevii sunt implicați în sarcini practice, relevante pentru domeniul lor de calificare.

Un exemplu relevant de bună practică observat a fost desfășurarea unei activități educaționale în afara spațiului școlar. Profesorul coordonator a organizat o activitate practică în orașul Porvoo, unde elevii au participat la un joc de rol specific domeniului turismului, asumându-și rolul de ghizi turistici. Aceștia au prezentat diferite obiective turistice locale, adaptând discursul la tipologia vizitatorilor și utilizând informații istorice, culturale și geografice relevante, orașul Porvoo deținând un patrimoniu istoric bogat, reprezentativ pentru identitatea culturală finlandeză. Activitatea a contribuit la dezvoltarea competențelor de comunicare, a abilităților de prezentare și a încrederii în sine, oferind totodată un context autentic de evaluare a competențelor profesionale. Am remarcat, de asemenea, faptul că fiecare elev beneficiază de un plan individual de formare, adaptat nivelului său de competență și obiectivelor profesionale. Evaluarea competențelor se realizează inclusiv în contexte reale de muncă, în colaborare cu parteneri economici și mentori din industrie, ceea ce asigură o tranziție eficientă de la școală la mediul profesional. Discuțiile comparative cu cadrele didactice de la Careeria au evidențiat diferențe semnificative față de sistemul românesc, în special în ceea ce privește flexibilitatea curriculară, rolul mediului economic și caracterul aplicativ al evaluării.

Experiența de job shadowing în Finlanda a constituit un demers profesional valoros, oferindu-mi o perspectivă aplicată asupra unui sistem educațional bazat pe autonomie, echitate și dezvoltarea competențelor. Observarea directă a activităților didactice din învățământul general și profesional mi-a permis să identific practici educaționale eficiente, care pot fi adaptate și integrate în activitatea mea didactică, contribuind astfel la îmbunătățirea procesului educațional în contextul sistemului românesc.

Prof. Raluca NIȚULESCU
Colegiul Economic "Transilvania"

Inovare didactică prin digitalizare

În perioada 18-22 iulie 2022 am participat împreună cu 16 cadre didactice la un curs internațional cu denumirea “Eco-friendly classroom: Environment & Ecology in the Digital Age. Cursul a avut loc în Franța, localitatea Chantilly, prin intermediul Programului Erasmus +, Proiectul Erasmus + VET Mobility: 2021-1-RO01-KA121-000008765.

Obiectivul proiectului era ca grupul țintă, cele 16 cadre didactice participante, sosite din diverse țări, să se inițieze, respectiv să își îmbunătățească cunoștințele referitoare la educația sustenabilă. Tot în cadrul acestui curs de formare pentru profesorii din învățământul preuniversitar ne-am familiarizat cu exemple de bune practici, am discutat despre învățarea experiențială, protecția mediului ca parte a curriculumului nostru național, dezvoltarea sustenabilă și inovativă, schimbările climatice.

În luna septembrie am participat la un curs care s-a desfășurat în incinta liceului nostru cu tema: Create interactive lessons with the digital whiteboard, iar, în luna noiembrie am luat parte la cursul :Interactive digital teaching tools.

Consider că participarea la toate aceste cursuri desfășurate în cadrul programului Erasmus mă ajută în activitatea de predare- învățare -evaluare deoarece, am implementat în școală cunoștințele dobândite prin intermediul proiectului la care am luat parte.

Cu ajutorul aplicațiilor digitale pe care le-am utilizat în activitatea de predare -învățare-evaluare: Padlet, Prezentări Power Point, Platforma Prezi, Kahoot, Mentimeter, Publisher, Quiver, elevii, au înțeles ce înseamnă o afacere sustenabilă, care este diferența între o afacere sustenabilă și o viziune sustenabilă a afacerilor, s-au familiarizat cu diferite aplicații, au realizat afișe de promovare și au conștientizat că investiția în viitor trebuie să înceapă încă de astăzi pentru ca generațiile care urmează să trăiască într-un mediu natural și economic propice unei vieți umane de calitate.

Deoarece trebuie să ne adaptăm noilor realități tehnologice ale zilelor noastre, nouă profesorilor ne revine misiunea de a-i deprinde pe elevi să folosească eficient aceste mijloace pentru a ne apropia cât mai mult de lumea lor, o lume în care utilizarea device-urilor a devenit indispensabilă, elevii percep aceste instrumente ca o necesitate a vieții de zi cu zi.

În continuare doresc să va prezint două instrumente pe care eu le utilizez frecvent la clasă și anume Kahoot și Mentimeter

Aplicația Kahoot (kahoot.com) este un instrument care poate fi utilizat la orice vârstă, la orice disciplină. Această aplicație este disponibilă gratuit online, presupune existența unui calculator care afișează o serie de întrebări cu patru variante de răspuns. Elevii se înregistrează folosind un cod Pin furnizat de aplicație prin intermediul profesorului.

Ei pot participa la joc individual sau pe echipe. Setul se întrebări poate fi realizat de profesori din contul acestora sau poate fi selectat dintr-o listă de jocuri disponibile. Cadrul didactic deține controlul asupra desfășurării activității, el decide când începe jocul și când trece la următoarea întrebare. Răspunsurile elevilor trebuie să fie marcate într-un timp stabilit anterior de profesor. Elevii selectează de pe terminalele lor mobile varianta pe care o consideră corectă. După ce timpul expiră, este afișat răspunsul corect, iar elevii obțin astfel feedback asupra cunoștințelor lor. Utilizez acest instrument atunci când îmi propun să verific asimilarea unor conținuturi de către elevi în etapa de actualizare a cunoștințelor sau în cadrul unor activități de evaluare formativă. Această aplicație poate fi folosită și pentru stabilirea temelor pentru acasă pe care elevii să le rezolve în format digital. Mentimeter- este o altă aplicație pe care o utilizez în activitatea mea cu elevii din clasă.

Aplicația Mentimeter îi oferă profesorului posibilitatea de a interacționa cu elevii în timp real: profesorul pune o întrebare iar elevii cu ajutorul unui telefon mobil conectat la internet pot da răspunsul. Cu ajutorul acestei aplicații se pot realiza sondaje(chiar și în timpul orelor de dirigiență) sau chiar prezentări. Profesorul are nevoie de o adresă de gmail cu care își creează un cont pe menti.com. Pentru a desfășura o activitate profesorul intră în contul său, apasă butonul New presentation,introduce titlul întrebării, alege modul în care vor fi prezentate variantele de răspuns date de elevi și va selecta butonul Present pentru ca întrebarea să apară și pe ecranul clasei. Elevii vor accesa prin motorul de căutare Google platforma menti.com, vor introduce codul generat de aplicație vizibil pe ecranul clasei și ulterior vor scrie răspunsul. Pe ecranul clasei după ce elevii au introdus răspunsurile lor la întrebarea formulată de către profesor se observă codul pe care trebuie să îl introducă, întrebarea și răspunsurile organizate sub forma unui word cloud care are în centru scris cu caractere mari și boldate cuvântul care se repetă și reprezintă răspunsul dat de cei mai mulți dintre elevi. De la acest nor de cuvinte profesorul poate porni o discuție cu clasa pentru a clarifica diferite noțiuni și poate analiza răspunsurile formulate de elevi împreună cu aceștia. Utilizarea acestor aplicații a fost o oportunitate ca elevii să fie implicați activ în propria învățare, a permis obținerea unui feedback legat de cât și cum au înțeles sarcinile de lucru și conținutul lor. Activitățile proiectului Erasmus au avut un efect direct asupra vieții cotidiene a elevilor, întrucât abordează multe din provocările reale cu care se confruntă societatea modernă: inovațiile tehnologice, energia, sănătatea, protecția mediului, etc. Fiecare proiect realizat este o oportunitate de învățare atât pentru elevii cât și pentru profesorii din cadrul Liceului Tehnologic Electromureș.

Rezultatele și beneficiile sunt multiple ca de exemplu: informarea, schimbul de idei, transfer de practici creative, dezvoltarea competențelor și diversificarea activităților educaționale cu suport tehnologic modern.

Webografie:

<https://aplicatiiutileinscoala.weebly.com/mentimeter.html>

<https://eduform.snsh.ro/campanie-online/instrumente-web-utilizate-in-activitatea-didactica>

Prof.Sanda Bianca ORMENIȘAN
Liceul Tehnologic Electromureș

Activitate de prevenire a consumului și traficului ilicit de droguri în rândul liceenilor - Colegiul Economic „Transilvania”

La începutul anului școlar, în cadrul Colegiului Economic „Transilvania”, a avut loc o activitate de informare și prevenire dedicată elevilor și cadrelor didactice, desfășurată sub sloganul #DrogurileșiviolențacostăTuștiicât, având ca scop conștientizarea riscurilor asociate consumului și traficului ilicit de droguri, precum și a violenței în rândul adolescenților.

Activitatea s-a desfășurat la Biblioteca Colegiului Economic „Transilvania” și a fost susținută de Comisar POP Sanda, din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Mureș. La întâlnire au participat peste 500 de elevi și cadre didactice, care au beneficiat de informații esențiale privind prevenirea comportamentelor de risc și importanța alegerilor responsabile în perioada adolescenței.

Discuțiile purtate au vizat teme de actualitate și de mare interes pentru tineri, precum provocările specifice vârstei adolescenței, presiunea grupului, influența anturajului, dar și riscurile și pericolele asociate consumului de substanțe interzise. De asemenea, elevii au fost informați cu privire la infracțiunile legate de droguri, noțiuni de răspundere penală și consecințele legale, sociale și personale pe care astfel de fapte le pot avea asupra viitorului lor.

Un accent deosebit a fost pus pe ideea că prevenirea este cea mai eficientă formă de protecție, iar informarea corectă reprezintă un pas esențial în formarea unor comportamente responsabile. Comisarul POP Sanda a evidențiat importanța dialogului deschis cu familia, profesorii și specialiștii, subliniind faptul că solicitarea ajutorului nu este un semn de slăbiciune, ci de maturitate și responsabilitate.

Pe parcursul activității, elevii au avut ocazia să adreseze întrebări și să participe activ la discuții, fiind încurajați să reflecteze asupra propriilor alegeri și asupra impactului pe care acestea îl pot avea asupra sănătății, parcursului educațional și integrării sociale. Mesajul central transmis a fost acela că drogurile și violența au costuri reale, care pot afecta profund viața personală și profesională a tinerilor.

Prin organizarea acestei activități, Colegiul Economic „Transilvania”, în parteneriat cu Inspectoratul de Poliție Județean Mureș, demonstrează preocuparea constantă pentru siguranța elevilor și pentru promovarea unui climat educațional bazat pe responsabilitate, informare și prevenție. PREVENIRE, înainte de toate!

Comisar Sanda POP
Inspectoratul de Poliție Județean Mureș

Colindul - lecția vie a Ardealului

În prag de sărbători, tradiția colindatului reamintește comunităților noastre cine suntem și ce valori ne leagă: ospitalitatea, respectul, grija pentru celălalt. În acest spirit, elevii Colegiului Economic „Transilvania” din Târgu Mureș au transformat colindul într-un gest de civism și recunoștință, ducând vestea Nașterii nu doar din casă în casă, ci din inimă în inimă.

Am colindat instituții care, zi de zi, veghează asupra ordinii, educației și bunului mers al comunității: Inspectoratul Școlar Județean Mureș, Inspectoratul de Poliție Județean, firme care susțin economia locală, dar și un loc de suflet — Centrul pentru persoane vârstnice. Pretutindeni, colindul a fost primit ca un dar rar: o pauză de lumină într-un program aglomerat, un zâmbet neașteptat, o emoție care a umplut birouri, holuri și suflete.

Pentru elevi, această experiență a fost mai mult decât o activitate extracurriculară. A fost o lecție de viață. Au învățat că tradiția nu se păstrează în manuale, ci în gesturi; că respectul nu se predă, ci se practică; că ospitalitatea nu aparține doar gazdelor de pensiuni sau hoteluri, ci fiecărui om care știe să spună „Bine ați venit” cu inima deschisă.

În Ardeal, colindătorul nu vine să ceară, ci să dăruiască. Iar cel care deschide ușa nu oferă doar un colac sau un măr, ci confirmarea că valorile comunității sunt încă vii. Acesta este, poate, cel mai frumos schimb: cântec pentru omenie, tradiție pentru solidaritate. Și poate tocmai de aceea Ardealul rămâne o destinație nu doar de vizitat, ci de simțit.

Pentru că aici, ospitalitatea nu este un slogan turistic, ci o formă de educație a sufletului.

Prof. Monica-Emilia PUI
Colegiul Economic „Transilvania”

Matematica, turismul și civismul - o legătură esențială pentru societatea modernă

La prima vedere, matematica, turismul și civismul par domenii diferite, fără legături evidente. Totuși, analizate mai atent, ele se intersectează profund și contribuie împreună la dezvoltarea armonioasă a comunităților. Matematica oferă instrumente de analiză și organizare, turismul creează contexte economice și culturale, iar civismul asigură comportamente responsabile și respect față de spațiul comun.

1. Rolul matematicii în dezvoltarea turismului

Matematica este indispensabilă în planificarea și gestionarea activităților turistice. Prin statistici, grafice și modele matematice se pot:

- analiza fluxurile de turiști;
- estima impactul economic al turismului;
- optimiza traseele, costurile și resursele.

De exemplu, calcularea gradului de ocupare al unităților de cazare sau prognozarea sezonului turistic se bazează pe date matematice. Astfel, matematica sprijină un turism eficient și sustenabil, evitând supraaglomerarea și risipa.

2. Turismul ca lecție de civism

Turismul nu înseamnă doar relaxare, ci și responsabilitate civică. Atunci când călătoresc, oamenii intră în contact cu alte comunități, reguli și valori. Respectarea patrimoniului cultural, a mediului și a localnicilor este o formă concretă de civism.

Un turist civilizat:

- respectă regulile locului vizitat;
- protejează mediul natural;
- contribuie pozitiv la imaginea comunității din care provine.

Astfel, turismul devine un spațiu de educație civică informală.

3. Matematica și civismul în spațiul public

Civismul este strâns legat de organizarea eficientă a spațiului public, iar aici matematica joacă din nou un rol important. Planificarea urbană, transportul public sau distribuția resurselor se bazează pe calcule și modele matematice. Un oraș bine organizat încurajează comportamente civice: respectarea regulilor, cooperarea și grija față de bunurile comune.

Concluzie

Legătura dintre matematică, turism și civism este una profundă și actuală. Matematica oferă instrumentele necesare pentru organizare și analiză, turismul creează contexte reale de aplicare, iar civismul asigură un comportament responsabil în aceste contexte. Împreună, ele contribuie la formarea unei societăți educate, eficiente și respectuoase, capabile să valorifice atât resursele economice, cât și pe cele umane și culturale.

Profesor Beatrice ROTAR
Liceul Tehnologic "Electromureș" Tg Mureș

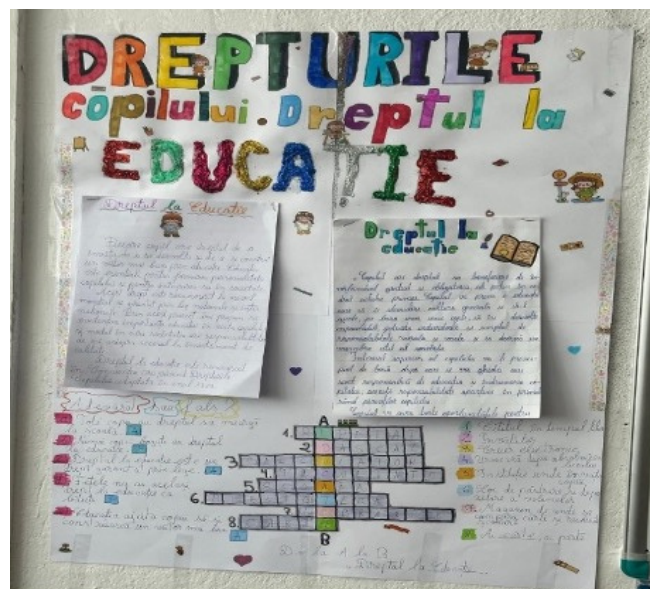
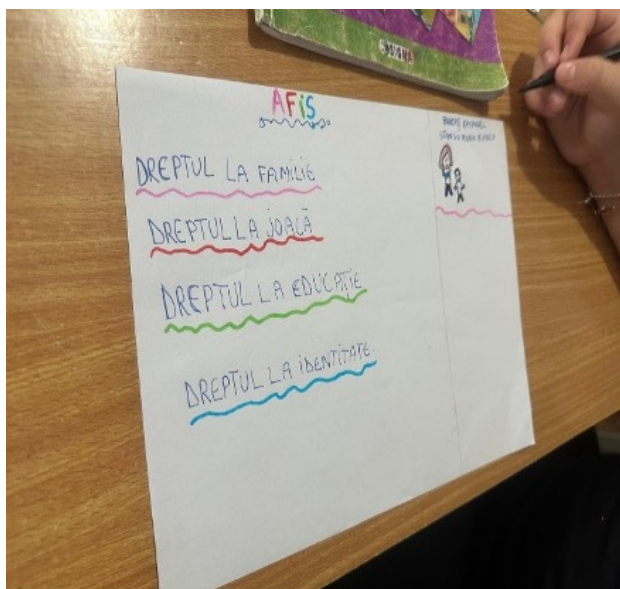
Drepturile copilului.

Ce știu copiii despre drepturile lor.

Convenția cu privire la drepturile copilului [1](publicată în Monitorul Oficial al României nr. 314 din 13 iunie 2001) este un instrument valoros pus la dispoziția copiilor din clasa a V a prin intermediul materiei Educație socială. Astfel le este oferită o perspectivă realistă asupra drepturilor și responsabilităților care realizează un întreg în societate.

Drepturile și responsabilitățile copiilor sunt de fapt necesități cotidiene, reprezentând instrumente care trebuie cunoscute, aplicate și promovate. Tocmai datorită acestui aspect elevii din clasele primare cât și gimnaziale studiază drepturile și responsabilitățile pe care le au. Acest aspect îi face să fie conștienți de faptele lor și de consecințele acestora [2](A. Ciocâlțeu, R. Florea, C. Gunea, M. Radu, A. Stănculescu, Manual de educație socială, clasa a V a, Editura Sigma, București 2022, p. 22-24).

Un mod prin care elevii înțeleg să disemineze, prin filtrul propriu, informațiile primite despre drepturile și responsabilitățile lor este realizarea de afișe. Acestea se concretizează în cadrul orelor dedicate activităților practice din proiectul educațional social.

Aceste afișe sunt expuse la avizierul primăriei, al școlii, al clasei, fiind postate și pe pagina de internet a școlii. Mai mult, ei sunt încurajați să le povestească părinților și fraților despre aceste activități tocmai pentru o promovare cât mai eficientă a informațiilor.

Chiar dacă copiii își iubesc drepturile și sunt foarte interesați să afle cât mai multe despre aplicarea acestora, ei sunt foarte preocupați să respecte și responsabilitățile aferente. Aceștia consideră că responsabilitățile sunt deja parte din viața lor cotidiană deoarece sunt familiarizați încă din clasele primare, din familie și din societate cu diverse sarcini, răspunderi, etc. Așadar când au primit sarcina de a realiza afișe cu responsabilitățile elevilor au lucrat împreună și au fost tare mândri de rezultatele, obținute deoarece toți profesorii le-au laudat și apreciat munca expusă la avizierul clasei.

Un mod foarte eficient prin care copiii își însușesc informații noi este joaca. Spre exemplu atunci când studiem numeroasele drepturi ce le au copiii [3](L. Zascheievici, N. L. Crețu, T. Mănatu, T. Nedelcu, M. D. Stoica, Manual de educație socială, clasa a V a, Editura Litera, București 2022, p. 40-57) le înșirăm și le asociem cu poze sugestive ca să fie mai ușor de ținut minte.

Învățarea prin joc este mai eficientă în echipă atunci când toți coechipierii au roluri bine definite și contează pentru realizarea acelui întreg triumfător.

De exemplu, elevii reacționează foarte activ la realizarea de puzzle-uri în echipă, fiind vorba despre descoperirea a cât mai multe drepturi ale copiilor. Mai apoi au de reținut aceste drepturi ca și echipă și de a realiza propoziții contra timp, iar echipa câștigătoare este recompensată cu puncte în plus. Toate aceste lucruri îi fac să își amintească această activitate și după 1-2 ani de la realizarea acesteia. Aici nu intervine complexitatea activității ci tocmai simplitatea acesteia. Imaginea vizuală creată de puzzle și de sentimentul de apartenență la un grup, mai ales dacă este grupul câștigător, îi fac să își amintească mai repede drepturile copilului atunci când sunt întrebați ulterior de acestea.

Importanța creației intelectuale în societatea de astăzi care este în continuă dezvoltare are la bază puterea de creație încă de la vârste fragede. Astfel, elevii de gimnaziu au primit proiecte cu subiecte diferite în echipe de 2 sau 3 elevi. Subiectele au fost repartizate aleatoriu și constau în realizarea de afișe, flyere, broșuri, etc. pe tema unui drept al copilului.

Ceea ce m-a surprins încă de la bun început a fost diversitatea prin care aceștia au realizat tema primită. Unii au creat mini cărți, alții postere uriașe sau lecții informative cu propunerea de rezolvare a unei probleme reale din societatea în care trăiesc etc.

Totuși un mare succes l-a avut o idee foarte simplă, care pune la muncă elevii implicați în diseminarea informațiilor și puteau păstra rodul muncii lor pentru ei înșiși. Astfel un grup format din 2 elevi au avut ca și tema Dreptul la identitate și au adus colegilor să își completeze propriul buletin. Cu mențiunea că acești elevi sunt în clasa a V a și nu au încă buletin (carte de identitate). Ideea a fost pusă în practică rapid și toți elevii au fost încântați să își completeze propriul buletin și apoi să îl păstreze pentru a confrunța datele scrise de ei, cu viitorul lor buletin eliberat de Direcția Generală pentru Evidența Persoanelor după ce împlinesc vârsta de 14 ani.

Trebuie să recunosc că am preluat și eu în următorii ani această activitate practică și absolut toate clasele de a V a au fost foarte încântate de rezultat. Am dus mai departe această practică spre a completa și permisul de conducere sau pașaportul. Chiar după ce trec 1-2 ani de la această activitate, elevii încă își amintesc cu entuziasm că și-au completat propriul buletin în clasa a V a. Această practică simplă mi-a amintit că lucrurile firești, naturale întotdeauna vor avea un succes garantat. Elevii își doresc să ajungă la vârsta de 14 ani, să poată avea carte de identitate, iar accesul accelerat la un astfel de document, chiar și orientativ, îi face extrem de fericiți și deschiși la activitate.

În concluzie elevii de gimnaziu din societatea contemporană sunt entuziasmați de activitățile practice în care ei își lasă amprenta. Se simt bine să lucreze în echipă și să aibă roluri bine definite care îi antrenează pentru viitori lideri ai societății. Iar ceea ce m-a surprins cel mai mult este creativitatea, modalitatea prin care ei se exprimă simplu și la obiect, dar eficient.

BIBLIOGRAFIE

Legislație

-Convenția cu privire la drepturile copilului, a se vedea în acest sens portalul legislativ accesibil la adresa: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/28981>.

Doctrină

-A. Ciocâlțeu, R. Florea, C. Gunea, M. Radu, A. Stănculescu, Manual de educație socială, clasa a V a, Editura Sigma, București 2022;

-L. Zascheievici, N. L. Crețu, T. Mănatu, T. Nedelcu, M. D. Stoica, Manual de educație socială, clasa a V a, Editura Litera, București 2022.

Ionela Cecilia ȘULEA
Profesor în învățământul gimnazial de stat

Portul popular , Identitate Culturală

Valea Gurghiului- Hodac

În inima ardealului, acolo unde Munții Gurghiului veghează satele așezate cu atata tact, Valea Gurghiului își deschide povestea celor care știu să privească dincolo de aparențe. Este un loc unde viața satului curge după rânduieli vechi, iar portul popular devine limbajul prin care comunitatea se prezintă lumii. În Hodac, aceste straie nu sunt păstrate în lăzi de zestre, ci trăite, purtate și duse mai departe.

Aici, costumul popular se schimbă odată cu anotimpurile și cu etapele vieții. Zilele de sărbătoare cer haine alese, bogate, iar momentele importante - nunți, obiceiuri, șezători, adunări ale satului - sunt marcate prin straie care spun povești fără cuvinte. Totul are un rost, nimic nu este întâmplător.

Costumul femeiesc

Acesta impresionează prin forța detaliului. Șurtul cu pană și cu pui, atrage privirea și dă identitate întregii tinute, așezat peste poalele albe, simbol al purității și al continuității. Cămășile înflorate, cusute manual sau brodate, aduc culoare și viață, amintind de legătura dintre femeie și natură. Când frigul coboară din munte, pieptarul cu lână completează costumul, păstrând echilibrul dintr-un util și frumos. Năframa, nelipsită din portul femeii măritate, așezată peste întreaga ținută o liniște a rânduielii, un semn al maturității și al respectului față de tradiție.

Costumul Bărbătesc

Portul bărbătesc este mai reținut, dar la fel de puternic. Cămasa albă, de asemenea vie și colorată, purtată cu „ciorci” sau pantaloni din pânză groasă, vorbește despre muncă și simplitate. Brâul adună costumul și îi dă ținută, iar în anotimpul rece, sumanul devine piesa centrală. „Colopul cu zgărdan” întregește imaginea bărbatului hodăcean: demn, așezat, legat de pământ și de comunitate, iar în vremile friguroase căciula era nelipsită

Viața satului

Portul popular își găsește rostul în momentele când satul se adună să sărbătorească și să-și reînnoiască legăturile. Unul dintre cele mai spectaculoase și unice obiceiuri din Valea Gurghiului este „Udatul Nevestelor” - un ritual vechi care se păstrează în a doua zi de Rusalii la

Podul Hodacului și la Toaca. Dincolo de apa care atinge picioarele tinerelor neveste, acest obicei marchează intrarea oficială a perechilor în rândul căsătoriților, simbolizând fertilitatea, rodirea și bucuria comunității.

Pe lângă acest important moment, identitatea culturală este țesută din obiceiuri legate de agricultură, meșteșuguri și muncă - de la spălatul la vâltoare, până la jocurile populare care adună laolaltă generații, într-un dialog neîntrerupt între trecut și prezent.

Valea Gurghiului nu se lasă descoperită în grabă. Ea se simte în culorile costumelor, în obiceiurile satului, în liniștea dintre munți și în felul în care oamenii își poartă tradiția. Este un loc care nu promite, dar oferă - autenticitate, emoție și sentimentul că ai ajuns acolo unde identitatea încă are rădăcini adânci. Cine ajunge aici nu pleacă la fel, pentru că Valea Gurghiului ramâne, discret, cu tine.

**„Și dacă nu ne credeți
Haideți la noi și vedeți”**

Dana FARCAȘ
Elevă, Colegiul Economic „Transilvania”

Folclor mureșean: armonia sufletului ardelean

Folclorul mureșean reprezintă una dintre cele mai autentice expresii ale spiritualității ardelenesti, un univers sonor în care tradiția, istoria și trăirea sufletească se întâlnesc într-o armonie profundă. În acest cadru cultural bogat se remarcă duetul Alex și Cătălin, doi tineri interpreți care, prin talentul și pasiunea lor, duc mai departe valorile muzicii populare din zona Mureșului. Alex, interpret la acordeon, este cel care oferă fundamentul ritmic și melodic al pieselor. Acordeonul său nu este doar un instrument, ci o adevărată voce a satului ardelean. Prin sunetele sale, Alex reușește să redea energia jocurilor populare, veselia sărbătorilor de odinioară, dar și melancolia doinelor care vorbesc despre dor, dragoste și legătura profundă cu pământul natal. Stilul său de interpretare este caracterizat prin claritate, forță și respect față de linia melodică tradițională.

Cătălin, la vioară, aduce profunzime și emoție fiecărei interpretări. Vioara este instrumentul care „povestește”, care transmite stări și sentimente dincolo de cuvinte. Prin arcușul său, Cătălin reușește să transforme fiecare melodie într-o trăire autentică, încărcată de sensibilitate și expresivitate. Sunetul viorii sale completează perfect acordeonul, creând un dialog muzical armonios, specific folclorului mureșean.

Împreună, Alex și Cătălin formează un duet echilibrat, în care tradiția este respectată, iar interpretarea este sinceră și curată. Repertoriul lor cuprinde jocuri mureșene, învârtite, doine și melodii de ascultare, toate alese cu grijă pentru a păstra specificul zonei. Fiecare apariție a lor este o invitație la redescoperirea valorilor autentice ale folclorului ardelean.

Prin activitatea lor artistică, cei doi contribuie la păstrarea și promovarea patrimoniului cultural românesc, demonstrând că muzica populară este vie și actuală. Tineri, dedicați și pasionați, Alex și Cătălin reprezintă o punte între generații, reușind să apropie publicul tânăr de tradiție și să ofere celor mai în vârstă bucuria continuității.

ALEX și CĂTĂLIN – Folclor mureșean: armonia sufletului ardelean nu este doar un titlu, ci o realitate artistică ce se reflectă în fiecare interpretare, în fiecare notă cântată cu suflet și respect pentru moștenirea culturală a Ardealului.

Cătălin GAȘPAR, Alexandru MOLDOVAN
Elevi, Colegiul Economic ”Transilvania”

Bucătăria româno-maghiară „moștenire comună”

Gastronomia reprezintă una dintre cele mai vii și accesibile forme de manifestare a identității culturale. În spațiul transilvănean, bucătăria româno-maghiară este rezultatul unei conviețuiri îndelungate, în care schimburile culturale și influențele reciproce au contribuit la formarea unui patrimoniu culinar comun. Prin preparate, ingrediente și obiceiuri alimentare, românii și maghiarii au creat de-a lungul timpului legături interetnice solide, care se reflectă și astăzi în viața de zi cu zi.

Un prim element care evidențiază aceste legături este folosirea ingredientelor similare. Atât bucătăria românească, cât și cea maghiară se bazează pe produse locale precum cartofii, ceapa, varza, fasolea, porumbul sau carnea de porc. Clima și relieful zonei au influențat modul de alimentație, determinând apariția unor preparate asemănătoare. De exemplu, ciorbele și supele consistente sunt prezente în ambele culturi, fie sub forma ciorbei ardelenesti, fie a celebrelor supe maghiare bogate în legume și carne.

Un alt aspect important îl reprezintă preparatele tradiționale care au trecut granițele etnice. Gulașul, considerat un simbol al bucătăriei maghiare, este frecvent întâlnit și în gospodăriile românești din Transilvania, unde a fost adaptat gusturilor locale. În mod similar, sarmalele, deși asociate adesea cu bucătăria românească, sunt consumate și de comunitatea maghiară, cu mici variații de rețetă. Aceste adaptări demonstrează deschiderea culturală și influența reciprocă dintre cele două etnii.

Condimentele joacă, de asemenea, un rol esențial în această îmbinare gastronomică. Boiaua de ardei, specifică bucătăriei maghiare, a fost preluată și integrată în multe rețete românești, oferind mâncărurilor un gust intens și o culoare aparte. În același timp, folosirea smântânii, a usturoiului și a verdețurilor este comună ambelor tradiții culinare, contribuind la asemănările dintre ele

Gastronomia româno-maghiară nu este doar despre mâncare, ci și despre relațiile dintre oameni. Mesele festive, sărbătorile și târgurile locale au reprezentat ocazii de întâlnire și socializare între comunități. Prin gătit și prin împărtășirea rețetelor, s-au transmis valori precum respectul, toleranța și colaborarea. Astfel, bucătăria a devenit un limbaj comun, capabil să unească oameni de origini diferite. În concluzie, gastronomia româno-maghiară reflectă o istorie a conviețuirii și a schimbului cultural.

Preparatele tradiționale, ingredientele comune și obiceiurile culinare demonstrează că legăturile interetnice pot fi consolidate prin elemente simple, dar esențiale, precum hrana. Această moștenire gastronomică reprezintă un exemplu de armonie culturală și o dovadă a faptului că diversitatea poate fi o sursă de bogăție și unitate

Larisa ZUDOR

Elevă, Colegiul Economic "Transilvania"

Turismul din județul Mureș - impresii personale și emoții

Județul Mureș este unul dintre acele locuri care nu te cuceresc neapărat prin spectaculozitate imediată, ci printr-un farmec calm, care se dezvăluie treptat. Pentru mine, turismul din această zonă înseamnă mai mult decât obiective pe o listă; înseamnă stări, amintiri și emoții legate de oameni, locuri și momente simple, dar autentice.

Prima impresie pe care mi-a lăsat-o județul Mureș este legată de diversitatea sa. Aici, natura, istoria și cultura se împletesc într-un mod firesc. De la dealurile domoale și pădurile liniștite până la orașe cu o arhitectură elegantă, fiecare colț pare să aibă o poveste de spus. Plimbările prin Târgu Mureș, cu centrul său plin de viață, mi-au transmis un sentiment de echilibru între trecut și prezent. Clădirile istorice, precum Palatul Culturii, nu sunt doar obiective turistice, ci adevărate simboluri ale identității locale.

Un alt aspect care m-a impresionat este legătura puternică dintre oameni și locurile lor. În satele din județ, turismul capătă o dimensiune mai personală. Aici, nu ești doar un vizitator, ci un oaspete. Casele tradiționale, porțile sculptate și liniștea ulițelor creează o atmosferă care te face să încetinești ritmul și să fii mai atent la detalii. Emoția pe care o simți într-un astfel de loc vine din simplitate: un peisaj rural, un apus peste dealuri și câmpii sau ciripitul păsărelelor care-ți fac ziua mai senină.

Natura județului Mureș joacă și ea un rol important în experiența turistică. Rezervațiile naturale, zonele de deal și traseele, mai puțin cunoscute, oferă momente de liniște și reflecție. Pentru mine, aceste locuri sunt o evadare din agitația zilnică. Aici, turismul nu înseamnă grabă, ci timp petrecut cu tine însuși, admirând culorile anotimpurilor și respirând aer curat.

Un element care adaugă profunzime turismului din Mureș este varietatea culturală. Conviețuirea mai multor comunități se reflectă în tradiții, gastronomie și evenimente locale. Participarea la un festival sau degustarea unor preparate specifice te face să simți că faci parte, chiar și pentru scurt timp, din viața locului. Aceste experiențe trezesc emoții puternice și creează amintiri care rămân.

În concluzie, turismul din județul Mureș nu este despre senzațional, ci despre originalitate. Este despre descoperirea lentă, despre emoțiile pe care le trăiești, atunci când te conectezi cu un loc și cu oamenii săi. Pentru mine, Mureșul rămâne un județ care inspiră calm, reflecție și respect pentru tradiție, un loc unde fiecare vizită adaugă o nouă impresie și o nouă emoție.

Alexia OBER

Elevă, Colegiul Economic "Transilvania"

FE HORIZON SERENITY SRL

O croazieră educațională spre viitorul profesional

FE HORIZON SERENITY SRL este o firmă de exercițiu cu scop educațional, care simulează activitatea unei companii reale, având ca domeniu conceptul unui vas de croazieră de lux din România. Prin intermediul acestei firme, elevii au ocazia să înțeleagă modul de funcționare al unei afaceri și să aplice în practică noțiunile învățate la școală.

Firma de exercițiu reprezintă o metodă modernă de pregătire pentru viața reală, deoarece reproduce structura și activitățile unei societăți comerciale. În cadrul FE HORIZON SERENITY SRL, elevii învață importanța organizării, a responsabilității și a muncii în echipă, competențe necesare în orice domeniu profesional. Tema vasului de croazieră de lux oferă un cadru atractiv, inspirat din domeniul turismului și al serviciilor premium.

Participarea la activitățile firmei îi ajută pe elevi să își dezvolte abilități precum comunicarea, luarea deciziilor, gândirea logică și spiritul antreprenorial. De asemenea, aceștia dobândesc încredere în propriile capacități și se obișnuiesc cu respectarea regulilor și a termenelor de lucru.

În cadrul FE HORIZON SERENITY SRL, elevii ocupă diferite roluri, similare celor dintr-o firmă reală: manageri, responsabili de marketing, contabilitate sau relații cu clienții. Ei desfășoară activități precum promovarea serviciilor, simularea vânzărilor, realizarea documentelor și colaborarea cu alte firme de exercițiu.

Un avantaj important al firmei de exercițiu este participarea la concursuri și târguri dedicate firmelor de exercițiu, organizate la nivel local, județean sau național. Aceste evenimente oferă elevilor șansa de a-și prezenta munca și de a-și dezvolta abilitățile de comunicare și prezentare.

În concluzie, FE HORIZON SERENITY SRL este o experiență educațională valoroasă, care îi pregătește pe elevi pentru viața profesională și le oferă o imagine clară asupra modului de funcționare al unei afaceri reale.

Autori : Maria BARDOȘI, Alin FARCAȘ
Colegiul Economic "Transilvania"

Thailanda - Mai Mult Decât O Destinație

O călătorie este mai mult decât o vizită a unor obiective turistice sau o simplă vacanță. Este o schimbare de perspectivă asupra vieții, o pauză de la ritmul cotidian și, poate cel mai important, o reconectare cu tine însuși.

Sunt Denisa Mașca, agent de turism, iar călătoriile au devenit felul meu de a descoperi lumea, oamenii și, de multe ori, pe mine înșami.

Mi-am dorit mereu să călătoresc, să descopăr lumea, alte culturi și tradiții, să interacționez cu oameni din colțuri diferite ale globului, să gust din bucătăriile locale, să încerc experiențe noi sau, pur și simplu, să mă pierd pe o plajă sau pe străduțe înguste, departe de casă. Nu am avut ocazia să fac toate acestea de la o vârstă fragedă, însă, cu timpul, dorințele mele au prins contur, iar lucrurile s-au așezat mai frumos decât mi-aș fi imaginat vreodată. Nu am renunțat niciodată la acest vis, iar îndemnul meu pentru voi este simplu: urmați-vă visurile și munciți pentru a le transforma în realitate.

Astăzi vreau să vă vorbesc despre Thailanda, „Țara zâmbetelor” – una dintre destinațiile mele preferate, de care m-am îndrăgostit fără ezitare.

După un zbor de aproximativ 12 ore, am aterizat în Phuket, cea mai mare insulă a Thailande. Este recunoscută pentru plajele spectaculoase, apele turcoaz și peisajele exotice.

La ieșirea din aeroport, umiditatea specifică locului ne-a lovit instantaneu, greu de descris în cuvinte. Am preluat transferul închiriat, iar după aproximativ o oră am ajuns la hotel.

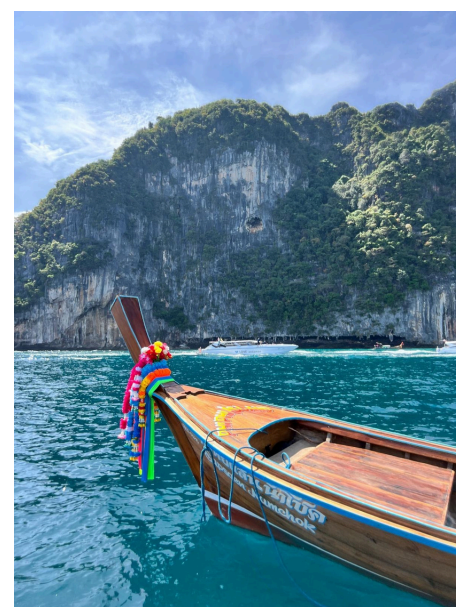
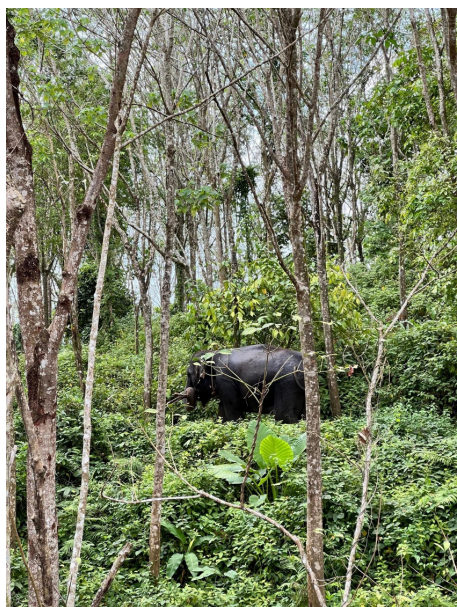
Încă de la primul contact cu această țară am fost surprinsă de contrastul dintre agitația urbană, specifică Asiei, și liniștea naturii. Pe drum ne-am bucurat de priveliști spectaculoase: palmieri înalți, plante cățărătoare, flori extrem de colorate – o adevărată explozie de verde și culoare, specifică acestui climat.

Ajunși la hotel, am remarcat imediat ospitalitatea oamenilor, exact așa cum citisem în blogurile de călătorii. Am fost întâmpinați cu fructe locale proaspete, un gest simplu, dar extrem de grăitor. Hotelul ales ne-a reprezentat perfect: poziționat chiar pe plajă, ideal pentru relaxare, dar situat într-o zonă care permitea explorarea insulei; nu foarte zgomotoasă, dar cu acces facil către numeroase activități. Patong, stațiunea în care era amplasat hotelul, este considerată punctul zero al distracției. Dacă îți dorești mai multă liniște, Surin sau Kamala sunt alegeri potrivite, iar pentru un echilibru între relaxare și activități, Kata și Karon sunt opțiuni excelente.

După un scurt tur al hotelului, am ieșit la cină, fiind deja seară. Bucătăria locală este fabuloasă, mai ales dacă ești pasionat de preparatele asiatice. De la restaurante bine cotate până la street food, găseai absolut orice: pui, orez, noodles, legume, combinații savuroase de arome și condimente, dar și opțiuni internaționale - de la McDonald's până la restaurante cu specific italian, mexican sau turcesc. Unele zile au fost dedicate relaxării totale pe plaja de lângă hotel. Marea Andaman a fost extrem de liniștită pe toată durata sejurului nostru. Soarele puternic, vântul aproape inexistent și umiditatea de 80–85% își făceau simțită prezența din plin. Ne bucuram de peisaj și ne conturam planurile pentru zilele următoare.

Îmi place să am o schiță a activităților înainte de plecare, însă detaliile le stabilim întotdeauna la fața locului, în funcție de vreme, transport, costuri și, uneori, pur și simplu de stare. Nu punem presiune: este în regulă dacă nu vedem tot și este perfect acceptabil dacă nu bifăm toate activitățile. Spun adesea: „E în regulă dacă nu am reușit acum – înseamnă că va trebui să revenim.” Am închiriat un scuter, cea mai practică opțiune de transport. În ciuda aglomerației, nu m-am simțit niciodată în pericol. Purtam cască, deși majoritatea localnicilor nu o făceau. Pentru ei, scuterul este indispensabil. Am văzut oameni transportând absolut orice: de la piese masive de mobilier până la animale. La un moment dat, am zărit doi adulți, doi copii și un miel – toți cinci pe același scuter.

Una dintre excursiile achiziționate local a fost vizitarea insulelor Phi Phi. Culorile și peisajele de aici sunt greu de egalat: apă limpede, stânci abrupte și o viață marină vibrantă. A fost mom

În drumul nostru spre statuia Marelui Buddha, am ajuns într-o zonă unde se aflau mai mulți elefanți. Păreau bine îngrijiți și hrăniți, însă scopul lor era unul turistic. Am ales să îi admirăm, să îi mângâiem și să îi hrănim, fără a participa la alte activități. Chiar și așa, bucuria de a-i vedea atât de aproape a fost imensă. Ajunși la statuie, am aflat că accesul era restricționat din motive de mentenanță. Nu verificasem din timp acest aspect, așa că aici vine un mic sfat: chiar și în cazul obiectivelor în aer liber, este bine să verificați dacă sunt deschise publicului.

Pentru a nu pierde ziua, am continuat spre Phuket Town. Acolo ne-am confruntat, în adevăratul sens al cuvântului, cu traficul asiatic. Mai bine de o oră am stat aproape pe loc din cauza aglomerației. Deși eram pe scuter, avantajul a fost minim – sute de alte persoane se aflau în aceeași situație. Viața în Thailanda poate părea un vis pentru turiști, însă realitatea scoate la iveală discrepanțe evidente între hotelurile luxoase și condițiile în care trăiesc mulți localnici. Cu toate acestea, oamenii sunt extrem de prietenoși. Nu cerșesc, nu sunt leneși și nu au așteptări legate de bacșiș. De la portarul hotelului la cameriste și ospătari, toți sunt dornici să te ajute și să te facă să te simți bine. În afara hotelului am întâlnit oameni de toate tipurile: de la doamna de la agenția de turism locală: îngrijită, elegantă și extrem de amabilă, până la domnul în vârstă de la care am închiriat scuterul, la fel de prietenos. Am văzut și oameni sărmani, care transportau deșeuri, erau desculți și mai puțin îngrijiți, însă nimic nu le ștergea zâmbetul de pe chip. Pe bună dreptate, Thailanda este numită „Țara zâmbetelor”. Acolo, toată lumea face ceva: vânzători ambulanti, bucătari care gătesc pe scutere cu ataș, șoferi de tuk-tuk, persoane care împletesc părul pe plajă. Nu am întâlnit niciun cerșetor, lucru care m-a surprins profund. Viața în Asia este diferită de tot ce ne putem imagina și diferă considerabil de la o țară la alta, de la o civilizație la alta.

Pentru mine, Thailanda este mai mult decât o destinație. Este un stil de viață, o pauză de la agitația zilnică, un moment de respiro, de conștientizare, de mulțumire și recunoștință. Abia aștept să mă reintorc, să descopăr și alte zone ale acestei țări.

Denisa MAȘCA - agent de turism la agentia True Travel

CONCLUZII ȘI MULȚUMIRI

Pe măsură ce închidem această ediție a revistei „Ospitalitate și civism”, lăsăm în urmă nu doar pagini tipărite, ci o poveste despre implicare, creativitate și responsabilitate. Fiecare articol, fiecare activitate și fiecare proiect prezentat reflectă convingerea noastră comună că educația este temelia unei societăți sănătoase și echilibrate.

Ospitalitatea nu înseamnă doar a oferi un serviciu, iar civismul nu este doar un termen din manuale, sunt valori vii, trăite zi de zi, în gesturi, atitudini și alegeri. Ele se construiesc prin exemplu, prin colaborare și prin dorința de a contribui la binele comun.

Adresăm mulțumiri sincere cadrelor didactice care au coordonat și susținut cu dedicare acest demers, elevilor care s-au implicat cu entuziasm și seriozitate, precum și partenerilor educaționali care au sprijinit realizarea proiectelor. Prin efortul lor comun, această revistă devine mai mult decât o publicație, devine o dovadă a formării unor tineri responsabili, empatici și pregătiți pentru viață.

Încheiem cu speranța că paginile parcurse vor inspira, vor motiva și vor încuraja continuarea inițiativelor educaționale construite pe valori autentice. Viitorul se formează astăzi, prin fiecare gest de implicare și fiecare act de civism.